

ἀνδρειωμένος ἐπὶ τῆς στέγης. Ἡ γερωνικὴ ὄψις τοῦ σπιτιοῦ ἐφαιδρύνετο ἔτσι· ἐμετριάζετο ἢ σοβαρὰ καὶ θλιμμένη ἐκείνη ἐκφρασις, ἢ ἀπαντωμένη εἰς τὰ παλαιωμένα κτίρια, καὶ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἐπίτηδες ἐγκατελείφθη ἀπεριποίητον ὑπὸ καλλιτέχνου κατοίκου. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰς ἰδέας τῶν χωρικῶν ἢ φιλόκαλος ἢ μὴ διακόσμησις ἐνὸς σπιτιοῦ φανερώνει τὰ μέλη καὶ τὰς διαθέσεις τῶν κατοίκων, καθὼς καὶ ὁ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος θόρυβος τὴν οἰκονομικὴν τῶν καταστάσεων, ὁ Παντελῆς Καινούριος ἐφανερώνετο ἐκ τούτου ὅτι εἶχε πολλὰς θυγατέρας.

ἌΟχι καὶ πολλὰς, Θεέ μου! Πέντε μόνον θυγατέρας εἶχεν ὁ παλαιὸς ψωμᾶς τῆς κωμοπόλεως ἐκτὸς τῆς Βασιλικῆς, ἢ ὅποια νεομένη τὰ πρωτοτόκια ἔλειπε τώρα εἰς τὴν πανηγυρὶν μετὰ τῆς Φρόσως. Ἄλλὰ κ' αἱ πέντε αὐταί, κληρονομήσασαι τὰ κάλλιστα καὶ μόνα σχεδὸν προτερήματα τοῦ ἀνδρογύνου Καινούριου, τὴν ἀκράτητον δηλαδὴ φλυαρίαν τῆς μητρὸς καὶ τὴν ἐλαφρότητα καὶ ἀφροντισίαν τοῦ πατρὸς, ἦσαν ἱκαναὶ ν' ἀναστατώσουν τὸ σπίτι καὶ ὅλην τὴν γειτονίαν. Καὶ τὸ ἀνεστάτωνον καθ' ἡμέραν μὲ τοὺς γέλωτας ⁵⁴ καὶ τὰ τραγοῦδια τῶν, τὰς συναναστροφὰς καὶ τοὺς χοροὺς τῶν μετὰ τῶν ἄλλων ὀμηλικῶν.

Σήμερον ὁμως ἐγίνετο ὁ μεγαλύτερος καὶ πανηγυρικώτερος θόρυβος εἰς τὸ γερωνικὸν σπίτι. Ἦτο ἑορτὴ μεγάλη, πανηγυρικὴ ἑορτὴ τοῦ τροπαιοφόρου Στρατηλάτου καὶ εἰς τὰ χωρία αἱ τοιαῦτα ἡμέραι δὲν παρέρχονται ἀπαρατήρητοι. Αἱ θυγατέρες τοῦ Καινούριου ἀπὸ τὴν παραμονὴν καλέσασαι τὰς φίλας καὶ τὰς γειτονίσσας συνεκρότουσαν τώρα πολυθόρυβον συναγωγὴν εἰς τὴν σάλαν.

Κατεῖχεν αὐτὴ ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ κτιρίου. Μόλις καλάμινον διάφραγμα ἐνὸς μέτρου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξεῖχον ὄρθιοι κάλαμοι μὲ τὰ λογοσειδῆ φύλλα καὶ τοὺς θυσάνους τῶν, ἀκόμη καὶ καθρόνια ἀπελέκητα ἄφινον χῶρον ἐλάχιστον διὰ τὸ μαγειρεῖον καὶ τὴν ἀποθήκην. Εἰς τὴν μίαν γωνίαν τῆς σάλας πλατύ, ἐπιβλητικὸν ἔστεκε τὸ κρεβάτι τοῦ γερωνικοῦ ἀνδρογύνου ἐπεστρωμένον μὲ σινδόνια μεταξωτὰ καὶ προσκέφαλα κεντητὰ καὶ ἐπάνωθέν του

τιστον, με-
ριποίητον καὶ
ἴμον, εἰς τὴν
κέδρινα, πα-
ν ἦσαν ἄλλοῦ
ἐμβολώματα
οἱ στῦλοι τῆς
ωμένα, μισο-
ρα καὶ αἱ θύ-
ν, τὸ πάτωμα
ελαίου, μισο-
ξυλίνων χον-
ρῶμα καὶ τὴν
εις, ἀπὸ τοῦ ἀ-
πτοντος περισ-
ἐκεῖ τὰ γαρύ-
χρόριζα, ὁ δυό-
ιάζοντα στρώ-
ους καὶ μακρὰς
εὔρωσ τὸ μετα-
τικὴν κατακόκ-
ταλλον περιτρι-
του μόλις ἐφαί-
κνυε τὰ χνοῶδη
ἵποῖος ἀνέβαιναν
ν καὶ ἐσκάλωνεν

φαλῶν τῶν παρθένων καὶ ρίπτους' αἰφνίδιον μεταλλικὸν ψέλλισμα. Καὶ ὁμως ὅλου τούτου τοῦ θορύβου ὑπερεῖχεν ἡ φωνὴ τῶν λυγερῶν, εὐηχος, ἀρμονικὴ, μιγνυμένη πρὸς τοὺς ¹⁵⁶ δούπους τοῦ ντεφίου καὶ τοὺς ἀργυροῦς ἤχους τῶν κροτάλων καὶ τοὺς μονοκρότους κτύπους τῶν ποδῶν εἰς ἓν ὅλον μεθυστικὸν κελάδημα...

— Ἐ, νὰ ποῦ σὰς τὴν ἡφερα!...

Ἡ ὑψηλὴ Ζαχάρω ἐφάνη αἴφνης εἰς τὴν θύραν τῆς σάλας σύρουσα ἀπὸ τῆς χειρὸς ἐν θριάμβῳ τὴν Ἀνθὴν. Ἡ λυγερὴ ἤθελε νὰ σταθῆ, νὰ χαιρετίσῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, νὰ φιλήσῃ τὰς φίλας τῆς καὶ ν' ἀναπνεύσῃ τέλος ἀπὸ τὸν δρόμον· ἀλλ' ἡ σύντροφός τῆς δὲν τὴν ἄφινε καθόλου. Παρεκίνει, σχεδὸν ἐπέβαλεν εἰς αὐτὴν νὰ πιασθῆ εἰς τὸν χορὸν καὶ συγχρόνως ἔλεγεν εἰς τὰς ἄλλας κορασίδας.

— Δὲν ξέρετε τί τράβηξα ὡς που νὰ τὴν καταφέρω!...

— Μπά, καλὸτυχη!... γιατί;

— Δὲν ξέρω πῶς εἶμ' ἔτσι· δὲν εἶμαι καλὰ· ἀπήντησεν ἡ Ἀνθὴ μετὰ νωχελείας.

Καὶ ἀληθινὰ δὲν ἦτο καλὰ ἡ λυγερὴ. Ἡσθάνετο ἀδυναμίαν, φρικτὴν ἀδυναμίαν καθ' ὅλον τὸ σῶμα καί, ἅμα ἐκινεῖτο ὀλίγον, ἐκουράζοντο οἱ πόδες τῆς, ὡς νὰ ἐσηκώθη μόλις ἀπὸ πολυήμερον ἀσθένειαν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν εἶχεν ὑπερμέτρως θλιμμένην ἡ κόρη καὶ τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν καὶ τὴν ὄψιν ἀλλαγμένην. Μετὰ τὴν ταραχὴν τῆς χθές, τὴν ὁποῖαν ὑπέφερεν ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς Κυρᾶς Παγώνας, ἦλθον τὰ σημερινὰ καὶ τὴν κατέβαλον. Ἐκτὸς τῆς πανηγύρεως καὶ τῶν θεαμάτων τῆς, τὰ ὁποῖα θ' ἀπελάμβανεν, ἂν ἐπήγαιεν ἐκεῖ, ἐπερίμενε καὶ κάτι καλύτερον. Ὁ Γιώργης τὴν εἶχεν εἰδοποιήσει ὅτι θὰ ἐπήγαιεν εἰς τὴν πανηγυρὶν μετὰ τῶν φίλων του· ὅτι θὰ ἐπὶ λάλει μάλιστα καὶ τὴν κουλοῦραν. Καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐλογάριαζε νὰ τὸν ¹⁵⁷ ἀπολαύσῃ ἐκεῖ, μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ τὸν θόρυβον, ὅπου δὲν προσέχει κανεὶς τί κάμνει ὁ ἄλλος, μακρὰν τῶν βλεμμάτων τῆς μητρὸς τῆς· νὰ στριμωχθῆ πλησίον του μέσα εἰς τὴν κυματοῦσαν φορὰν τῆς λιτανείας, νὰ τοῦ προσμειδιάσῃ ἀπὸ πλησίον καὶ ν' ἀκούσῃ ἓνα του λόγον ἀγάπης ἀπὸ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους μόνος αὐτὸς γνωρίζει

τι τοῦ Μαύ-
'Αλλ' ὁ Νι-
της τὴν ἑλ-
αίνη εἰς τὴν

κλυτέραν τὴν
μὲ τὴν ὑπο-
χ της, ἀνεθε-
λον, ὁ ὀποῖος
ᾄῃ εἰς διευθέ-
εἶχε πρόθυμον
καὶ τὰ ἐπιπλα-
ς της, ἐλθόντα
σσοπούλια, τὰ
σκάλαν ἀπέ-
ειρε τὰ παιδία,
ρισε τὸ φόρεμά
ου ἐπιάσθη, κι
'Ἡ μήτηρ της,
λαντεύουσα, |⁵⁸
αιρὸν μὲ μαλα-

γῆμερα;
πῆντα σκαιῶς ἡ

γέροντες γονεῖς,
περον κι ἐταράσ-
ἐκάλεσαν ἐπανει-
της ἐκεῖνη προήρ-
γυριν, ὑπέσχοντο
ελέσουν καὶ ἄλλας
εδάσουν ἐκεῖ, κά-

τὸ ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐλαίας τῆς μονῆς. Ὁ κύρ Παναγιώτης μάλιστα
υπέσχετο νὰ φέρῃ καὶ τὰ ταβούλια ἀπὸ τὸ Τραγανὸ καὶ νὰ χορεύσῃ
ἐμπρὸς χάριν τῆς Ἀνθῆς του. Ἀλλ' ἡ λυγερὴ ἔμενον ἀμετάπειστος.
Προσεποιήθη κόπωσιν, κεφαλόπονον καὶ αὐτὴ δὲν ἤξευρε τί προσε-
ποιήθη κι ἔμενον ἔξω εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, ὡς χήρα κλαίουσα
τὴν μοῖραν της.

Τὸ ἀπόγευμα ἦλθεν ἡ Ζαχάρω καὶ ἤθελε νὰ τὴν πάρῃ εἰς τὸν
χορόν. Ἡ Ἀνθὴ ἠρνεῖτο ἐπιμόνωσ' δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ ὑπάγῃ.
'Ὁ χορὸς καὶ ἡ συναναστροφὴ θέλουν ὄρεξιν καὶ αὐτὴ δὲν εἶχε καθό-
λου, μὰ καθόλου! οὔτε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ζαχάρω
ἐπέμενε παρακαλοῦσα. Τὴν ὄρεξιν θὰ τὴν κάμῃ ἐκεῖ, ἅμα ἰδῆ τις
ἄλλες νὰ χορεύουν καὶ ἀκούσῃ τὸ ντέφι νὰ βροντᾷ καὶ νὰ κελαδῆ ὡς
ἔμψυχον εἰς τὰς χεῖρας τῆς Χαραλάμπαινας. Πόσοι κἀθηνται εἰς
τὸ |⁵⁹ τραπέζι δίχως ὄρεξιν καὶ ὅμως, ἅμα ἰδοῦν τὰ φαγητά, τρώ-
γουν!... Ἐπειτα νὰ ξεδώσῃ' ἂν ἔχῃ τίποτε νὰ τὸ ρίψῃ ἔξω... Ἡ λυ-
γερὴ ἐν τούτοις ἰσχυρίζετο ὅτι, ἅμα εἶνε βαμμένη ἡ καρδιὰ τοῦ ἀν-
θρώπου, χίλια νὰ κάμῃ τοῦ κακοῦ πηγαίνουν. Μὰ πάλιν τί θὰ κάμῃ
νὰ κλεισθῇ ἐκεῖ; ἀντέτεινε ἡ Ζαχάρω. Ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Και-
νούριου θὰ ἔβλεπε τοῦλάχιστον τοὺς πανηγυριστάς' ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἰ-
δικόν της τί θὰ ἔβλεπε; Ἡ ἀγορὰ θὰ εἶνε ἔρημη σήμερον' ὁ κόσμος
εἶν' ἔξω, εἰς τὶς γειτονιές...

Ἦτο ἀγαθὴ κόρη ἡ Ζαχάρω κι ἐπέμενε νὰ διασκεδάσῃ τὴν θλιψὴν
τῆς φίλης της. Παρίστανεν ὡς ὄλως ἔκτακτον τὸ θέαμα τῶν πανηγυ-
ριστῶν, ὅταν ἐπιστρέφουν εἰς τὴν κωμόπολιν, ἄλλοι ἐξηντλημένοι,
χαλαρῶς κρατοῦντες τοὺς χαλινούς τῶν ἀλόγων καὶ κύπτοντες τὴν
κεφαλὴν βαρεῖαν ἐκ τοῦ πότου καὶ τοῦ δρόμου' ἄλλοι ἐξημμένοι καὶ
ἀρειμάνιοι ἐπιδεικνύοντες τὸν στολισμὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν των...

Ἡ Ἀνθὴ κατεπεῖσθη τέλος καὶ ἠκολούθησε τὴν νεάνιδα εἰς τὸ
σπίτι τοῦ Καινούριου. Καὶ τώρα ἡ Ζαχάρω, καταμαγευμένη διὰ τὴν
ἐπιτυχίαν της αὐτὴν, ἔξαλλος ἐκ τοῦ θορύβου τῆς συναναστροφῆς καὶ
πρόθυμη νὰ χαροποιήσῃ τὴν φίλην της, ἠνάγκαζεν αὐτὴν νὰ σύρῃ
πρῶτῃ τὸν χορόν. Κι αἱ ἄλλαι νεάνιδες παρεχώρουν προθύμως τὴν

ν τέσσαρες

λλήν. "Ελει-
 ύνουσα τούς
 ρισμα ἐκεῖνο
 αν με⁶⁰ πα-
 ἐ διέφυγε τὸ
 ταζύ των νά
 πῶς χορεύει
 ησε τοῦτο ἡ
 σόκοπον γεί-
 ι, δὲν ἠδύνα-
 ἡ Παντελιοῦ.
 ε ἂν ἐχόρευεν
 ἴπεις, ἀδελφή,
 ιη ἔγινε; ποῦ
 νει τάχα πῶς
 ἰά; Αὐτὰ δὲν
 θύρισεν εἰς τὸ

λόγια τοῦ κό-
 ἡν ψευτοπανα-

ὶ τοῦ μέλλοντος
 του. Ἡ μητρι-
 ου ἀτυχίαν. Δὲν
 , ποῦ τὸν παρα-
 τοι πλαγία ὁμο-
 ἰώργη, καὶ τῶν
 ρα της, τὴν Βα-
 λικὴν, τὴν πρω-
 ε μὴ λέγῃ τίποτε

ἡ Παντελιοῦ, διότι εἶνε μητέρα καὶ νὰ μὴν ὑποτεθῆ ὅτι θέλει νὰ ἐπαι-
 νέσῃ τὴν κόρην της...

— Μπα σὲ καλὸ σας! Γάμο ἔχετε; ἠκούσθη αἴφνης καὶ ὠρμησεν
 εἰς τὴν σάλαν ἡ Βασιλική.

Φωναὶ εὐθυμοὶ ἐδέχθησαν εὐθὺς τὴν παρθένον, δεκαεπταετῆ
 ξανθόμαλλον καὶ λευκὴν παρθένον· εὐχαὶ ἐγκάρδιοι καὶ δεξιώσεις,
 ὡς νὰ ἔλειπεν ἀπὸ χρόνου μακροῦ.

— Καλῶς τὴν· καλῶς ὠρισες!

— Βοήθειά σου ὁ ἅγιος.

— Καὶ τοῦ χρόνου μὲ τὸν καλὸ σου!...

Ἡ Βασιλικὴ ἠὲ χαρίσται ὅλας διὰ τὰς εὐχάς· ἠσπάζετο τὰς φίλας
 της, ἄπλωνε τὴν χεῖρα εἰς ἄλλας καὶ ἐσπύγγιζε τὸ κάθιδρον πρόσω-
 πόν της καὶ ἐγέλα πετῶσα ὅλη ἀπὸ χαράν. Ἦτο φύσει εὐχαρὶς καὶ
 ἄλλος ἢ νεῆνις· ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐλαφροὺς ἐκείνους παρθενικοὺς χαρα-
 κτήρας, τοὺς ὁποίους δύναται τις ἀσφαλῶς νὰ παρομοιάσῃ μὲ τὰς
 σουσουράδας· πετοῦν, φλυαροῦν, γελοῦν ἀδιακόπως καὶ ὁ νοῦς των
 διατελεῖ εἰς ἀδιάκοπον ζήτησιν τῆς μεταβολῆς τοῦ βίου, τὸ δὲ σῶμα
 παρακολουθεῖ πρόθυμον. Ἡ μελαγχολία δὲν ἔχει θέσιν εἰς αὐτούς· ἡ
 λύπη δὲν ἔχει διάρκειαν. Περὶ τῆς Βασιλικῆς ἐλέγετο μεταξὺ τῶν
 γυναικῶν, ποῦ παρεστάθησαν εἰς τὴν γέννησίν της, ὅτι μόλις ἔπεσεν
 ἐγέλα καὶ ἠκτινοβόλει ἀπὸ εὐτυχίαν τὸ πρόσωπόν της, ὡς νὰ ἤρχετο
 μὲ λαμπρὰς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ ἐχαίρετο διὰ τὴν
 ἀλλαγὴν τοῦ βίου.

Καὶ τώρα δι' αὐτὴν τὴν βραχεῖαν ἀλλαγὴν τοῦ βίου, τὰς νέας
 σκηνογραφίας, ποῦ ἐξετυλίχθησαν⁶² ἐμπρὸς (εἰς) τὰ μάτια της,
 τῆς θορυβώδους πανηγύρεως, τοῦ ἔσμοῦ αὐτῆς καὶ τῶν θαμάτων,
 ἦτο τόσον χαρούμενη καὶ ἔφρισεν ὅλη ἀνήσυχος ὑπὸ τὰς φιλοστόρ-
 γους χεῖρας τῆς μητρὸς της, ἡ ὁποία τὴν ἐπεριποιεῖτο μὲ συγκί-
 νησιν.

— Μέσ' ἔς τὸ μεσημέρι ἐκινήσατε νὰ ῥθῆτε· ἔλεγε κάπως ἡγα-
 νακτισμένη ἡ Παντελιοῦ. Δὲν ἀφίνατε ἄλλο νὰ δροσίση!...

νωτέρου φίλου τοῦ Βρανᾶ, καὶ τοῦτο τὴν ἀνησύχει μεγάλως. Πρό-
ληψίς τις ἐβασίλευεν εἰς τὸ πνεῦμά της, ὅτι ἐκείνη μίαν ἡμέραν θ'
ἀντικαθίστα αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ ζωῇ τοῦ ἀγαπητοῦ της. Πολ-
λάκις ἔκλαυσε δι' αὐτὴν τὴν ἰδέαν· πολλάκις ἀπηλπίσθη καὶ ὠμολό-
γησεν εἰς τὸν Γεώργιον πλαγίως, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ
σπίτι τοῦ φίλου του. Ὁ νέος ἐνόησε τοὺς φόβους της καὶ προσεπά-
θησε νὰ τοὺς διασκεδάσῃ. Ἄλλ' ἡ φιλία τοῦ Βρανᾶ καὶ τοῦ Δημη-
τρίου ὑπῆρχε πάντοτε ἀκμαία καὶ ἀδιάρρηκτος καὶ ὑπῆρχον ἐκ τού-
του καὶ οἱ φόβοι τῆς λυγερῆς. Τώρα ἐνόμιζεν ὅτι ἡ Βασιλικὴ ὑπερέ-
βαλεν αὐτὴν καθ' ὅλα· ὅτι τῆς ἔκλεψε μίαν ἔκτακτον ἀπόλαυσιν καὶ
μετενδοί, διότι δὲν ἠκολούθησε τὴν θείαν της, ἀλλὰ παρεχώρησε τὴν
θέσιν της εἰς ἐκείνην, νὰ κόβῃ τώρα καὶ νὰ ράβ' ἡ γλῶσσά της!

[⁶⁴ Ναί, νὰ κόβῃ τώρα καὶ νὰ ράβ' ἡ γλῶσσα τῆς Βασιλικῆς! Τοῦ-
το ἐκέντα πολὺ τὴν ζυλοτυπίαν τῆς λυγερῆς. Νὰ βλέπῃ τόσας ἐκεῖ
μορφὰς προσηλωμένας εἰς ἐκείνην περιέργως· ἐνωτιζομένας τοὺς
λόγους της λαϊμάργως, ἐκπληττομένας διὰ τὰ περίεργα συμβάντα
τῆς πανηγύρεως καὶ νὰ ἠξέυρη ὅτι εἰς τὴν θέσιν της θὰ ἦτο αὐτὴ
τώρα, θὰ ἐκίνει αὐτὴ τὴν προσοχὴν καὶ ὄχι ἡ Βασιλικὴ. Τοῦτο ἐξη-
ρέθιζε τὸν φθόνον της ἀκόμη περισσότερον.

—'Αμ' τὴν κουλούρα; Ποιὸς ἐπῆρε τὴν κουλούρα; ἠρώτησαν
αἰφνης τὴν Βασιλικὴν αἱ γυναῖκες.

—'Ο Γιώργης ὁ Βρανᾶς.

Καὶ μετὰ φλυάρου λεπτομερείας, εὐτυχισμένη, διότι ἦτο εἰς θέσιν
νὰ λέγῃ, ὅλο νὰ λέγῃ καὶ ν' ἀκούεται μετὰ προσοχῆς, ἡ ἐλαφρὰ νεᾶνις
ἤρχισε νὰ διηγῆται τὰ τοῦ ἵππικοῦ ἀγῶνος. Ἄ! εἶνε τὸ καλλίτερον
τῆς ὅλης πανηγύρεως αὐτό! Φαντασθῆτε· μόλις ἐδόθη τὸ σημεῖον καὶ
ὅλη ἐκείνη ἡ μυρμηκία τοῦ θεωμένου πλήθους ν' ἀνυπομονῆ, νὰ στε-
νοχωρῆται, νὰ παθαίνεται, ὡς ἐν καὶ μόνον σῶμα. Ὁ κάμπος ἠπλοῦ-
το ἐπικλινῆς, ὀλίγον ὀμαλὸς ὅμως, καταπράσινος, με ὀλίγα σφερδού-
κλια ἐδῶ κι ἐκεῖ· με μίαν ἀγριαπιδιάν εἰς τὴν μέσην κι εὐρύς, ἀπε-
ριόριστος εἰς τὸ βλέμμα τῶν θεατῶν. Ἐνεκα τῆς μεγάλης ἀποστά-
σεως δὲν διέκρινέ τις κατ' ἀρχὰς ἄλλο τίποτε παρὰ μελανὰ μόλις

μέ τὸ λευκὸν ἀστέρι εἰς τὸ μέτωπον κι ἐβάδιζε τώρα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ τέρμα. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον ἄλλο μὲ τρίχωμα βαθύ ἀσπρόμαυρον ἤλθε παραπλεύρως ζητοῦν τὴν νίκην... Καὶ οἱ θεαταὶ ἐξηκολούθουν τὰς συζητήσεις κι ἔλεγαν τὰ συμπεράσματά των ἀνυπόμονοι.

— Ἄνδραβιδιώτης εἶνε τὸ ἀστεράτο;

— Ναί, τοῦ Σκαμνάκη...

— Καὶ τᾶλλο, τὸ σιδέρικο;

— Γαστουινιώτης.

— Θὰ τὴν φάη τὴ χυλόπιττα!

Καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἔλθουν εἰς ρῆξιν ἐξ αἰτίας του μὴ παραδεχόμενοι νὰ ντροπιασθῇ τὸ ἄλογον τοῦ τόπου των. Ἄλλ' αἴφνης ὁ ψαρῆς, ὁ προπορευόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀγῶνος, ἐστάθη εἰς τὴν μέσσην τοῦ δρόμου ἀκίνητος παρὰ τὰς παροτρύνσεις τοῦ αὐθέντη του καὶ κρατῶν ὑψωμένην τὴν κεφαλὴν παρετήρει ὅλα τὰ σημεῖα, ὡς νὰ ἠρεῦνα τὸν ὀρίζοντα. Ἐπειτα ἐστράφη ἀποτόμως πρὸς τὰ ὀπίσω συναποφέρων ἄκοντα καὶ τὸν κύριόν του.

— Ἄφες τον· πάει γιὰ βροῦβες· εἶπαν.

Ἐμεναν πλέον τρία εἰς τὸ πλάτωμα. Τὰ δύο ἐπήγαιναν ἐμπρός, καὶ ὀλίγον ὀπισθεν, σχεδὸν ἐπὶ τὰ ἔχνη των ἐβάδιζε τὸ τρίτον. Ἡρ-
χετο τοῦτο κανονικῶς τρέχον, μὴ παραλλάσσον τὸν βηματισμόν του, ὡς νὰ ἦτο βέβαιον περὶ τῆς νίκης του καὶ ἄφινε τ' ἄλλα νὰ κοπιᾶζον ἀδίκως. Καί, ὡσεὶ προλαμβάνον τὴν σκέψιν τῶν θεατῶν, δι' ἐνὸς πηδημάτος ἐπέρασεν αἴφνης μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων του κι ἐπλησία-
σε σπεῦδον τὸν κρατοῦντα ἐπὶ κοντοῦ τὴν κουλούραν, τῆς νίκης τὸ ἔπαθλον.

¹⁶⁷ — Μωρέ, γειά σου, πουλί μου! ἐφώναζαν οἱ θεαταὶ κατενθου-
σιασμένοι φιλοῦντες τὸ ἄλογον ἐπὶ τοῦ τραχήλου. Ἐνῶ ὁ Γιώργης Βρανᾶς, ὁ καβαλλάρης καὶ κύριός του, ὠχρός, συγκεκινημένος ὠρ-
θοῦτο κι ἐπεδείκνυεν εἰς τὸ πλῆθος τὴν κουλούραν ἐν ἐξάλλῳ ἀπο-
θεώσει...

— Παναγία μου, τί ὠμορφος ποὺ ἦταν! Ἄγγελος γραμμένος·
ἐφώνησεν ἡ κόρη μὲ ἀπροσποίητον θαυμασμόν.

ινέμου. Μι-
γων, κινού-
λου, καὶ τέ-
ικια ἀνὰ τὴν
ια- ¹⁶⁵ κριθῆ
των ἤλλασε
τοι ἐπροπο-
ῆθος ἀνυπό-
καθεῖς, ὡσεὶ

πόδι;

καὶ πόδας, ὡς
εἷνας καβαλ-
ύο ἄλλοι, βλέ-
νος· ἀλλὰ διὰ
Καὶ ἀρχίζου

κημένους... Τ'
εφαλὴν τεντω-
ι κόρακες. Καὶ
ῶνουν ἀπὸ τὸν
ἢ φουστανέλλα

τὸ γέρας. Τὸ
κολλημένον, ὡς
ιασε τὸ μαῦρον

καὶ ἡ λυγερὴ ἀνέβαλλεν ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἀρεσκομένη ν' ἀκούῃ καλολογίσματα διὰ τὸν καλὸν της.

— Δὲν 'ξέρω, ἔλεγε τώρα ἡ γριὰ Μήτραϊνα· ὁ μαῦρος εἶνε φαλάγγι!

— Καὶ τί ἄμορφο νοητάκι! ἐγώ, ἂν ἤθελε ὁ Γιώργης, θὰ τοῦ ἔκανα ἓνα χαίμαλί· ἐπρόσθεσεν ἡ Βασιλικὴ ἐνθουσιωδῶς.

Ἡ λυγερὴ δὲν ἐκρατήθη πλέον. — Ξεστίπωτη! ἐψιθύρισε μὲ πεῖσμα καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ ἐξέλθῃ. Ἀλλὰ δυνατὸς πυροβολισμός, ἀντηχήσας ἔξω, ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ ὀρμήσῃ μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν μὲ βοήν καὶ πάταγον εἰς τὴν σάλαν.

— Παγκυριῶτες, κορίτσα, παγκυριῶτες!...

Εὐθύς ἄδειασεν ἡ σάλα. Αἱ γραῖαι, αἱ μεσόκοποι, αἱ νεάνιδες συνωστίζοντο τώρα ἐπὶ τῆς ξυλίνης ταράτσας προβάλλουσαι τὰς κεφαλὰς καὶ διαφιλονικοῦσαι τὰς θέσεις ἐν ἀνταλλαγῇ φωνῶν καὶ γελώτων, μετὰ τῶν ὁποίων ἠκούοντο καὶ κλαψίματα στενωχωρηθέντος εἴτε πατηθέντος παιδίου.

— Τὴν κουλούρα! Ἔχουν τὴν κουλούρα!... ἐφώναζε μικρὰ κορασίς κτυπῶσα τὰς παλάμας ἐξ ὑπερμέτρου χαρᾶς.

Τῷ ὄντι ὁ ὄμιλος τοῦ Βρανᾶ καὶ τῶν φίλων του ἤρχετο φέρων θριαμβευτικῶς τὴν κουλούραν. Μετὰ τὸν ἵππικὸν ἀγῶνα οἱ νέοι ἐπῆγαν εἰς τὴν στάνην τοῦ γέρω Γκόρα, ὅπου ὁ πλούσιος οὗτος πατριάρχης μὲ τὰ κοπέλια καὶ τοὺς υἱοὺς του ὑπηρετεῖ ἐν ἀδόλῳ χαρᾶ τοὺς πολυαριθμοὺς ξένους του. Ἐφαγον μὲ ὄρεξιν τὸ σουβλιστὸν ἀρνί, τὸ πουργανιστὸν κατσίκι καὶ τὴν γευστικὴν τυρόπιτταν τοῦ γέρω Γκόρα καὶ ἐρρόφησαν ἀφθόνως τὸ κρασί του. Μετὰ τὰς διαχύσεις τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐθυμίας των ἀποχαιρετίσαντες τοὺς βλαχοποιμένους ἐκίνησαν διὰ τὴν κωμόπολιν. Ὁ Γεώργιος Βρανᾶς δὲν ἦτο ὀλιγώτερον συγκεκινημένος τοῦ Κοροίβου, τοῦ ἀρχαίου Ὀλυμπιονίκου, εἰσερχομένου εἰς τὴν γενέτειραν πόλιν. Τὸ ἄλογόν του ἦτο νικητής· ἄρα ἦτο καὶ αὐτὸς νικητής. Καὶ ὄχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ σύντροφοί του! Καὶ ἤρχοντο τώρα ἐξημμένον ἔχοντες τὸν νοῦν ὑπὸ τοῦ πτότου οἱ νέοι, ὀρθὸν τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ θριάμβου, ἀνὰ τέσσαρες,

πολυσύνθε-
τοιχίου διε-
τημά του ὁ
ιτολισμένην
του, μεγα-
ον κεφαλήν,
λα τ' ἄλογα
αβαλλάρους
ρόρου Στρα-

η,

ιπρότη
ιώτη!..

πίτι τοῦ Και-
ραμμένος κή-
μωρέας. Ἐπὶ
ρέματο φιάλης
δρων, διεσπαρ-
όσκαιρον κρα-
συνήθη εἰς τὰ
ς κέντρα εὐθύ-
ήματα τῆς ἀγο-
εμβρίου ἀποθη-
εωλοῦν ἐξ αὐτοῦ
λαχίστου ἔμπο-
; ὁ Ἄριστείδης,
ιανδαπολάμι εἰς
ίσιου μέχρι τῶν
ίπισθεν διὰ καρ-

φίδος, ¹⁷¹ ποδιὰν βρεγμένην ἐπὶ τῆς φουστανέλλας κι ἐλευθέρους καλ-
τσῶν τοὺς πόδας. Ὁ τραυλὸς οὗτος χωρικός ἐφαίνετο ὅτι ἐγεννήθη
διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρασοπόλου· οἱ δὲ συμπατριῶταί του ἔλεγον
ἀκόμη ὅτι κρασί ἐπώλει καὶ εἰς τὴν κοιλιὰν τῆς μάνας του. Ἄδια-
κόπως ἔφερεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τὸ χρῶμα τοῦ κρασίου, ἐπὶ δὲ τῶν
φορεμάτων, καὶ ὅταν ἀκόμη ἦτο ἀργός, τὴν βαθεῖαν ὁσμὴν του. Ἦτο
πολύλογος, ἀκούραστος εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του,
μουσκευμένος μέσα κι ἔξω. Τώρα ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἐξόφλησιν πα-
λαιῶν λογαριασμῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε μὲ τὸν Κουτσαναστάσην,
ἀγαθὸν κρασοπατέρα, σκεφθέντα αὐτὴν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν μέθην
του νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη. Ἄλλὰ τοῦ ἐφαίνοντο ἐξωγικωμένα κι ἐζή-
τει ἀπὸ τὸν Ἄριστείδην νὰ κατεβάσῃ τὰς ἀπαιτήσεις του. Ὁ κρα-
σοπόλης ἀνυπομονῶν κι ἐξωργισμένος ἐπροσπάθει νὰ τὸν πείσῃ ὅτι
ἦσαν ἀλάθητα τὰ κατὰστιχὰ του καὶ τοῦ ἐπανάλεγε μὲ τὴν τραυλὴν
φωνὴν του:

— Τὸν καιρὸ ποὺ τὸ πίνεις!... τὸν καιρὸ ποὺ τὸ πίνεις!... τὸν και-
ρὸ ποὺ τὸ πίνεις!...

Μόλις ὁμοῦς εἶδε τοὺς πανηγυριστὰς πλησιάζοντας, ὁ Ἄριστείδης
παρήτησε τὸν Κουτσαναστάσην νὰ λύνη μὲ τρόμον χειρῶν καὶ ψι-
θυρισμὸν ἀδιάκοπον τὴν χρηματοσακκοῦλάν του καὶ ἀρπάσας τὴν
κρασοκανάταν καὶ ποτήρια ἤλθε πρὸς αὐτούς. Οἱ νέοι παρετήρησαν
εὐθύς, μόλις πλησιάσαντες, τ' ὠραῖον καὶ πλούσιον σύμπλεγμα τῶν
γυναικῶν ἐπὶ τῆς ταράτσας καὶ ὁ ἐνθουσιασμός των ἔγινεν ἀκράτη-
τος.

— Χρόνια πολλά, θειά!... χρόνια πολλά!... ἐφώναζον, χαιρε-
τῶντες μὲ τὸ ποτήρι τὰς γραίας.

Ἄλλ' ἂν διὰ τῆς φωνῆς ἀπετείνοντο πρὸς τὰς ¹⁷² μαραμμένες
ἐκείνας μορφάς, ὁ λογισμὸς αὐτῶν καὶ τὸ βλέμμα ἐπέτα κι ἔθιγε
διψαλέον τ' ἀνθηρὰ κάλλη, τῶν ὁποίων τὰ πονηρὰ μάτια ἐλαμπύριζον
μεταξὺ τοῦ πρασίνου κισσοῦ, ὡς ἀδάμαντες ἐπὶ στρώματος σμα-
ράγδου. Κι ἔκφρονες πλέον ἐκέντων τ' ἄλογά των εἰς διάφορα γυ-
μνάσματα· διεσκέλιζον μαζὶ τὰ καθίσματα καὶ τοὺς πάγκους, ἐκο-

σχος, καὶ μὴ τὴν ἀφίνεις εἰς αὐτὸν τὸν μπουῦφον Νικολόν, ὁ ὁποῖος
 θὰ τὴν μαράνη μὲ τὸ πρῶτον φίλημά του!... Καὶ ἡ λυγερὴ μὲ σπαρ-
 ταρίζον μάτι, ὡς νὰ ἠτένιζε σημεῖον φωτεινόν, ἠτένιζε τὸν Γεώργιον
 Βρανᾶν, ἀνηρεῖνα μετ' αὐξούσης φροντίδος τὰ μεσσήνια — τὰς μεσ-
 σηνιακάς ἐκεῖνας δερματίνας περικημηῖδας, τὰς ὁποίας συνηθίζουσιν
 οἱ καβαλλικεύοντες φουστανελλοφόροι διὰ τὴν προφύλαξιν τῶν καλ-
 τσῶν — τὴν φουστανέλλαν χυνομένην κατάλευκην ἐπὶ τῆς σέλας,
 τὸν λυγηρὸν κι εὐρὺν κορμόν, τὸν ὁποῖον περιέβαλλον ἐπιχαρίτως τὰ
 μερεντίτικα μείντανογέλεκα καὶ σχεδὸν ἐψηλάφει εὐφροσύνως τὴν
 χαριτωμένην τοῦ νέου κεφαλὴν, μὲ τὸ ὑπόξανθον μουστάκι καὶ τὰ
 γαλανὰ μάτια. Ἐσύρετο δὲ ὑπὸ τοῦ πόθου κι ἐθεώρει μεγίστην εὐ-
 τυχίαν νὰ τῆς ἦτο εὐκολον νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ, ν' ἀρμόσῃ μίαν φεύ-
 γουσαν λαωρίδα τοῦ μεσσηνίου, νὰ ταξιθετῆσῃ τὰς ἀνε-¹⁷⁴ στραμμέ-
 νας πτυχὰς τῆς φουστανέλλας, νὰ στρώσῃ ἐπιμελέστερον τὸ κεντητὸν
 μαντήλι τοῦ σελαχίου, νὰ ρίψῃ ἐπὶ τοῦ ὤμου τὴν σκορπισμένην φοῦν-
 ταν τοῦ φεσίου του. "Ὀχι, δὲν ἤθελε νὰ τὸν βλέπουν ξένα μάτια ἔτσι
 ἄτακτον τὸν καλὸν τῆς! Καὶ εἰς τὴν λέξιν αὐτὴν φρικίασις ἐκυρίευσεν
 τὴν σάρκα τῆς Ἀνθῆς, εὐτυχία ἐπλημμύρει τὴν καρδίαν τῆς. Ἐφαν-
 τάζετο διὰ μίαν στιγμὴν τὸν ἑαυτὸν τῆς πλησίον ἐκείνου· ὅτι τὸν
 ἐψηλάφει γλυκύτατα· ὅτι ἠκροᾶτο τοὺς λόγους του κι ἐθεώρει μάγον
 μόνον ὄνειρον τὸ τοιοῦτον. "Ἄν κι ἐγνώριζε τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα τοῦ
 Βρανᾶ, δισταγμὸς κάποιος εἰσέδυσεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς. Διὰ τῆς ἀγά-
 πης τῆς ἐμεγάλυνε τὸν νεανίαν· ἐταπείνωνε τὸν ἑαυτὸν τῆς κι' εὐρι-
 σκεν ὅτι τοιοῦτος λεβέντης, ὄχι, δὲν ἠδύνατο νὰ ζευγαρωθῇ μὲ αὐτὴν,
 τὴν σταχτοποῦταν!... Καὶ ἡ χαρὰ τῆς λυγερῆς μετετρέπετο εἰς με-
 λαγχολικὴν χαρὰν, εὐδαιμονίαν θλιμμένην, ἡ ὁποία ἐνάρκωνε τὸ
 σῶμα, παρέλυε τὸ πνεῦμα κι ἔφερε σχεδὸν δάκρυα εἰς τὰ μάτια τῆς.

Αἴφνης ἡ λυγερὴ ἐσκίρτησεν, ὡς νὰ ἦλθεν εἰς τὴν πραγματικό-
 τητα. Ὁ Βρανᾶς τὴν ἐβλεπε κατάματα μ' ἔκφρασιν μεγάλης εὐτυ-
 χίας. Ἐπειτα ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ σελαχίου ἀργυρόλαβον μαχαιράκι,
 ἔκοψεν ἓνα κομματί ἀπὸ τὴν κουλούραν κι' ἔφερε τὸ ἄλογόν του κάτω
 ἀπὸ τὴν ταράσαν.

την νοήμονα
ς προσφέρει
:ι ὄχι ἄλλην·
ἰ πάρη αὐτή,
Οχι, Γιῶργο
ν ὅ,τι ζητεῖς
ρνευ εὐχαρί-
εις τὴν ἀγκα-
γων βλεμμα-
ὸ κόσμος; Τί
τὸ τιμημένον
χετο νὰ σχι-
τὴν μετὰ τῆς
α τῶν τόσων
ίς.

τάρ' το !», τὸν
μάτι τῆς κου-
ἀτενίζῃ ὑπο-
ιεῖτο νὰ πάρη
έβαλε. Κ' ἔλυ-
έσύρετο εἰς τὸ

ἰτι αἰ περίεργοι
ιδιῶντα ἐκεῖνα
ὀνόματός της.
μωδικῆς δυνά-
τῶν γυναικῶν

Δ'.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΗΓΑΔΙ

[76 Τώρα κεῖται παρημελημένον μὲ σιορπισμένα χεῖλη, κατε-
στραμμένα σκαλοπάτια, γεμᾶτον ἀπὸ ξύλα καὶ πέτρες, ὡς πηγὴ
κατηραμένη. Οἱ βρύσες, χύνουσαι κατὰ συνοικίας ἄφθονον καὶ ὑγει-
νὸν νερόν, ἐστέρησαν αὐτὸ καὶ τοῦ τίτλου, τὸν ὁποῖον εὐγνωμόνως
τοῦ ἀπέδιδον οἱ κάτοικοι· ὁ δ' ἐπαρχιακὸς δρόμος, διελθὼν ἀπὸ πλη-
σίον, ἐγύμνωσεν αὐτὸ τοῦ μυστηρίου, ἐφυγάδευσε τὸν προστάτην
θεόν του καὶ τὸ ἐξέθεσεν εἰς τὰς κακοβούλους διαθέσεις τῶν διαβα-
τῶν. Τὰ παλληκάρια τοῦ τόπου δὲν συγκινοῦνται πλέον εἰς τὴν ὄψιν
του καὶ οἱ λυγερὲς οὐδ' ἐνθυμοῦνται καὶ τὴν ὑπαρξίν του. Ἐρωτή-
σατε ὁμῶς τοὺς πρὸ εἴκοσι, πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν νέους, ὁποίας στιγ-
μὰς τοῦ βίου των ὀφείλου εἰς αὐτό· ἴδετε τὰς μαραμμένας ὄψεις τῶν
γραιῶν, πῶς ζωηρεύονται, ὅταν προφέρουν τ' ὄνομά του. Ὁ γυμνὸς
ἐκεῖνος χῶρος ἀνακαλεῖ εἰς αὐτοὺς ἐποχὴν ὀλόκληρον, ὅπως ἡ ὄψις
τάφου ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην μὲ ὅλας τὰς συνηθείας τῆς ζωῆς
του προσφιλεῖ νεκρόν. Ἐπανευρίσκουν μυστικὰς χαρὰς ἐκεῖ κατα-
σπαρείσας· ἐκφραστικὰ βλέμματα ἐκεῖ ἀφεθέντα· λόγους ἀγάπης,
κρύφια ἐναγκαλίσματα, διακοπέντα αἴφνης ἀπὸ τὸ βῆμα διαβάτου
καὶ μὴ ἐπαναληφθέντα ποτὲ πλέον· πόθους ἐκεῖ ἀναφανέντας καὶ ἐκεῖ
μείναντας ὡς φυτὸν μαρανθὲν [77 κατὰ τὴν βλάστησίν του. Ὁλος
ἐκεῖνος ὁ βίος τῆς νεότητος ὁ μυστικὸς, ὁ ἀφανὴς, ὁ κρύφιος, ὁ διαρ-
ρέων λάθρα διὰ τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς, πλανᾶται ἀκόμη δι' αὐ-
τοὺς ἐκεῖ, τοὺς ψηλαφᾷ γλυκύτατα, τοὺς προσμειδιᾷ καὶ εὐρίσκουν οἱ
ἀπόμαχοι οὗτοι τῆς νεότητος τὴν δρόσον, τὴν εὐεργετικὴν δύναμιν
τοῦ ἀπομάχου πλέον ἐκείνου ποτισῶνος.

Διότι τὸ Καλὸ Πηγάδι ἦτο ὁ μόνος ποτισῶν τῆς κωμοπόλεως
τότε. Ἀκόμη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας τὸ νερόν ἐσπά-

και τους ὄξεις ἤχους τῶν σίκλων· βλέμματα πονηρὰ διεσταυροῦντο και κραυγαὶ ἐκπλήξεως μετὰ μορφασμῶν και μειδιαμάτων ὑπὸ πτων ἐκυκλοφόρουν.

Ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν χειλέων τοῦ πηγαδιοῦ και κάτω ἐπὶ τοῦ πετρίνου ἀλωνίου σμῆνος ὀλόκληρον ἐχειρονόμει κι ἐφλυάρει και ὕδρευετο ἐναλλάξ. Πέντε-δέκα σίκλοι ἀνέβαινον διὰ μίαν στιγμὴν ἀπὸ τὰ ἐγκατὰ του· δέκα-εἴκοσι χεῖρες τοὺς ἤρπαζον εὐθύς και κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τοὺς ἐκένουν ἐντὸς τῶν χασκόντων ἀγγείων. Ἐκ τῆς σπουδῆς τῆς ὕδρευσεως και ἐκ τῆς ἀμίλλης, ὅπως μὴ ὑστερήσῃ ἢ μία τῆς ἄλλης, παρήγετο σύγχυσις περισσοτέρα. Τὰ σχοινία τῶν σίκλων |⁷⁹ περιεπλέκοντο· αἱ γεμάται στάμναι ἐκενοῦντο κρυφίως εἰς ἄλλας ὑπὸ τινος πονηρᾶς, βιαζομένης, εἴτ' ἐχύνοντο κατὰ γῆς ὑπὸ ἄλλης σκανδαλιάρας εἴτ' ἐξηφανίζοντο καθόλου εἴτ' ἐθραύοντο πολλὰκις ἐξ ἀλληλοσυγκρούσεως. Τότε ἤρχιζον οἱ διαπληκτισμοί, αἱ κατάραι, εἰς τὰς ὁποίας ἐγέλων κι ἐφώναζον ἐμπαικτικῶς αἱ κάτω ἀναμένουσαι τὴν σειράν των γυναῖκες.

— Νὰ τί σοῦ κάνει ἡ Κεβή· — τὴν βλέπεις!

— Καὶ δὲν ἀκοῦς γλῶσσα πού σῶβγαλε!

— Σὰν δὲν παίρνεις νὰ τῆς σπάσῃς τὴ βίκα* 'ς τὸ κεφάλι!...

Εἶχον κουρασθῆ νὰ περιμένουν τόσῃν ὥραν μὲ τὲς στάμνες πρὸ τῶν ποδῶν και τὰς χεῖρας σταυρωμένας και προσεπάθουν νὰ διασκεδάσουν ἐξανάπτουσαι τὴν ἔριν διὰ τῶν λόγων. Παρέκει δύο γραῖαι, ἀφοῦ διὰ συναξαρίου εὐχῶν ἐπεισαν μίαν παιδίσκη νὰ γεμίση τοὺς σίκλους των, προσεστραμμένα πλησίον ἐβλέποντο και «ψὶ... ψὶ...» συνωμίλουν στόμα μὲ στόμα περὶ σπουδαίας δῆθεν ὑποθέσεως. Πλησίον δ' ἐκεῖ δύσμορφος και ἀστεῖος νεανίας ἔφερεν ὑπερήφανον ἄλογον νὰ ποτίσῃ κι ἐζήτει ἓνα σίκλον. Ἄλλ' αἱ γυναῖκες ὄλαι ἤρνοῦντο νὰ τοῦ δώσουν και ὁ νέος ἐστενοχωρεῖτο και παρεκάλει χαριτολογῶν:

— Μωρ' δόστε μου, νὰ μὲ ἰδῆτε καλὸ γαμπρὸ!...

* Στὸ κείμενο τῆς ἐκδοσης τοῦ 1920: βσίκα.

πάντα σύμφωνοι με τὰς γραιάς. Ούτε ἡ ἡλικία οὔτε τὸ νεάζον πνεῦμα οὐδ' αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἡ ἀκμάζουσα οὔτε τὰ ἴδια συναισθήματα ἤρχοντο νὰ ὑπερασπίσουν τοὺς δύο ἐραστάς. Τοῦναντίον καθεμία ἐφρόντιζε πῶς νὰ σωρεῖσθαι περισσοτέρας κατηγορίας ἐναντίον των, πῶς νὰ φανῇ ὅτι ἀποδοκιμάζει τοιαῦτα κινήματα. Ἐκοκκίνιζον τὰ πρόσωπα τῶν μεσοκόπων, σκανδαλιζομένων ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ· ἐφοβοῦντο αἱ μητέρες, μήπως αἱ τοιαῦται σκηναὶ προσβάλουν τὴν ἠθικὴν τῶν θυγατέρων των, τοῦ χωρίου ὀλοκλήρου, κι ἐκόπτοντο τώρα καὶ ἀνεθεμάτιζον σχεδὸν τὴν κυρὰ Παναγιώταινα, ποὺ δέχεται τὰς τοιαύτας παρεκτροπὰς τῆς θυγατρὸς της.

— Ἐγὼ, ἂν μᾶκανε τέτοια τὸ κορίτσι μου, τὸ σφαζα στὸ κατῶ-φλι τῆς πόρτας μου· εἶπε τραγικῶς χειρονομοῦσα εὐσωμος γυνή.

— Κακομοῖρα μάνα, θεὸς χωρέσ' την! τῶλεγε πάντα· «ὁ κόσμος, μωρὲ παιδιὰ μου, χάλασε· ἔτσι ποὺ πᾶμε θὰ μᾶς ἔρθῃ κι ἄλλη νεροποντὴ!»), ἐπρόσθεσε ἡ γριὰ Βαγγελιώ με τόνον θρηνώδη ἐνθυμουμένη τὰς περὶ νέου κατακλυσμοῦ προφητείας τῆς μητρὸς της.

— Ἀμ σῶπα, καλότυχῃ! στὸν καιρὸ τὸ δικό μας, ποὺ νὰ γένουν τέτοια πράγματα!... ἀντέκρουσε μωρόσοφον γραῖδιον.

— Ἐγὼ νά, ἐγὼ μωρές, με βλέπετ' ἐμένα; ἔκραξεν ἀράθυμῃ ἡ γριὰ Κωνσταντινά. Ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ τὸν πῆρα τὸ συχωρεμένο Κωνσταντῆ, δὲν τὸν εἶδα στὰ μάτια... Ἄμα καταλάβαινα πῶς ἐρχόταν φράστ! ἐγὼ ἔφευγα στοὺς γειτόνους νὰ κρυφτῶ ὡς ποὺ νὰ φύγῃ...

¹⁸² — Ὅχι, σὰν τώρα κάνε, ποὺ μ' ὅποιον βρεθοῦν στέκουν καὶ μιλοῦν στοὺς δρόμους!...

Ἡ συνομιλία τῶν γυναικῶν ἐλάμβανε διαφοροὺς φάσεις κι ἐζωηρεῦετο. Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ πηγαδίου διεξήγετο ἀκόμη θορυβώδης ὁ περὶ τῆς ὑδρεύσεως ἀγὼν καὶ ἐξηκολούθουν ἀκόμη νὰ πηγαينوέρχωνται αἱ χωρικαὶ ἀπὸ τὰ μονοπάτια.

— Γιὰ ιδέστε, πῶς ἔρχεται, ἡ σιγαλοπαπαδιά! εἶπεν αἴφνης μία γυνὴ δεικνύουσα πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ χλοεροῦ δρομίσκου, τοῦ φέροντος ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως εἰς τὸ πηγάδι.

σαν ὄλαι με
 ιατοῦσα τὴν
 ρὸς ἀκολου-
 τὸν σίκλον.
 ιον νὰ φανε-
 ρῶσαι γυναῖ-
 ου αὐτῆς τοῦ
 κόπωςις, ἢ
 οστυχίαν. Τὰ
 ἴτων καὶ μα-
 αι κύκλω καὶ
 πρόδιδον ὅτι
 ἄτω χεῖλους,
 ὕρου ἀρκετὰ

⁸³ κλονισμοῦ,
 καὶ τῶν δια-
 ἔμπρὸς εἰς τὸ
 ον ὅτι κατεν-
 ν τοῦ πρὸς τὸν
 τὸν ἀρνηθεῖσα
 Καὶ ἐνῶ ἀπο-
 μούς, δὲν ἠδύ-
 ὄν, διότι ἐδόθη
 ἢ ἀπὸ θυμὸν

ἢς λυγερῆς εἰς
 ικραμένην ὄψιν
 τίν της, ἔκαμνε
 το διὰ τὸ δεύ-
 ὅτι ἐδείχθη τό-
 ῖ ἠθέλησε τάχα

νὰ κάμη με αὐτό; Νὰ φράξῃ τὰ κακὰ στόματα; Εἰς ἐκεῖνα ἀρκεῖ ὅτι εἶδον κάτι· δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἰδοῦν περισσότερα. Αἱ κακαὶ γλῶσσαι ἔχουν τὴν καλωσύνην νὰ συμπληρῶνουν μόναι των τὰ κενά. "Αν εὐχαρίστει τοῦλάχιστον τὸν Γιώργην· ἂν ἐδέχετο τὴν προσφορὰν του, θὰ εἶχε καὶ αὐτόν· δὲν θὰ τὸν ἠνάγκαζε νὰ φύγῃ εὐθὺς μακράν, μακρύτερον ὅσον τὸ δυνατόν, καταπληγόντων με τὰ σπιρούνια τὸ ἄλογόν του, μὴ θέλων ν' ἀκούσῃ οὐδὲ τοὺς συντρόφους του.

⁸⁴ —"Ἐπρεπε νὰ τὸ πάρω κι ἄς χανόταν ὁ κόσμος· ἔλεγεν ἀποφασιστικῶς.

'Ἄλλ' εὐθὺς ἤρχετο δριμύς ἔλεγχος τῆς ἀποφάσεώς της αὐτῆς τὸ παρθενικὸν κοικινάδι ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ σχεδὸν τὴν ἀπέπνιγε. Τί νὰ κάμη; Νὰ τὸ δεχθῆ ἑκεῖ, ἔμπρὸς τόσοσ κόσμου· νὰ προδώσῃ μόνη τὸ αἰσχὸς της· νὰ λησμονήσῃ τοὺς γονεῖς, τ' ὄνομά της! "Ὅχι ποτέ! ἄς ἐχάνετο καλλίτερα ἢ ἀγάπη...

'Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν τὸ εὔρισκε καλὸν τοῦτο. Πῶς νὰ χάσῃ τὴν ἀγάπην της, διὰ τὴν ὁποῖαν ἔπαθε τόσα πολλά; Πῶς ν' ἀφήσῃ νὰ τῆς φύγῃ δυσηρεστημένος ὁ Γιώργης, διὰ τὸν ὅποῖον καθ' ἡμέραν τόσας ἐπιπλήξεις ἐδέχετο παρὰ τῶν οἰκείων της; Πῶς νὰ τὸν ὑποφέρῃ ξένον καὶ ἀδιάφορον, ἀφοῦ συνήθισε νὰ τὸν θεωρῆ ἀφωσιωμένον πλέον σύντροφον; "ὦ, ὄχι! Ἐὰ κάμη τ' ἀδύνατα δυνατὰ νὰ τὸν συναντήσῃ· νὰ τοῦ εἶπῃ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποῖαν δὲν ἔλαβε τὴν προσφορὰν του: «μὴ μοῦ χολιάς, Γιωργάκη μου, γι' αὐτό... δὲν με θές νὰ εἶμαι φρόνιμη;» καὶ νὰ τοῦ διηγηθῆ τὴν νέαν, τὴν μεγάλην συμφορὰν, ἢ ὁποῖα τοὺς ἠπεῖλει. "Ἐτσι ἡ λυγερὴ σκεπτομένη ἔφθασεν εἰς τὸ σπῖτι της.

—"Ἄμ ἔλα, περπάσα· συμμαζέψου πιά! εἶπεν ἡ κυρὰ Παναγιώταινα, μόλις εἶδε τὴν θυγατέρα της, με μαλακὴν, δῆθεν ἐπιπλήττουσαν φωνήν.

— Δὲν ἤμουν πουθενά· 'ς τῆ Βασιλικὴ ἤμουν· εἶπε δειλῶς ἡ 'Ανθὴ φοβουμένη μήπως ἔμαθε τίποτε ἢ μήτηρ της.

—'Ἐσὺ γυρίζεις κι ἡ μοῦρά σου δουλεύει, καλότυχῃ! "Ἐλα, πιάσε μου γιατί θάχωμε τὸ γαμπρὸ ἀπόψε.

Παναγιώταίνα και πλήρης χαρᾶς ἤλθε κι ἐφίλησε τὸν Νικολόν. Ἦτο τοῦτο ὁμολογία φανερά, ἀπόδειξις τοῦ τρυφεροῦ συνδέσμου, ὁ ὁποῖος ἔσμιγε τώρα και τὰς τέσσαρας ἐκείνας ὑπάρξεις εἰς ἓν· ὅτι ὁ Νικολὸς Πικόπουλος, ὁ παμπόνηρος Διβριώτης, ἀπετέλει πλέον ἀναπόσπαστον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀφέντη του. Τὰ φιλήματα δὲν δίδονται εὐκόλα εἰς τὰ χωρία. Ἡ Ἀνθὴ τὸ ἐγνώριζεν· ἀπελπία τὴν κατέλαβεν εὐθὺς και ἦτο ἐτοίμη ν' ἀποσυρθῆ εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ νὰ κλαύσῃ. Ἀλλὰ πρὶν προφθάσῃ νὰ κάμῃ βῆμα, δύο χεῖρες τὴν ἐνηγκαλίσθησαν και φίλημα ἐτέθη ἐπὶ τοῦ παρθενικοῦ μετώπου της.

— Νύφη ποῦ θὰ σοῦ γένη, ἔ!...

Ὁ γέρον ἔμπορος κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὴν θυγατέρα του ἐπεδείκνυεν αὐτὴν εἰς τὸν Νικολόν μετὰ τινος ὑπερηφανίας, ὅπως ἔκαμνεν, ὅταν ἐδείκνυε τὸ ἐμπόρευμά του εἰς κανένα ἀγοραστήν. Ὁ παλαιὸς ὑπηρέτης ἔστειλε χάσκων μετὰ τὰ μικρὰ μάτια του προσηλωμένα μετ' ὀρέξεως ἐπὶ τῆς παρθένου, ὡς ἐπὶ θηράματος. Δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, πῶς νὰ φερθῆ εἰς τὴν περιστάσιν αὐτὴν τῆς νέας θέσεώς του, ὡς γαμπρὸς ἀνεγνωρισμένος τοῦ ἀφέντη του. Ἐσκέπτετο, ἂν δὲν ἦ⁸⁷ ἤρμοζε νὰ ὑπάγῃ και αὐτὸς ν' ἀποθέσῃ φίλημα ἐπὶ τῆς μελούσης γυναικός του. Βέβαια ἔπρεπε· πῶς τὴν φιλεῖ τάχα ὁ ἀφέντης του; Αὐτὸς ἦτο ὁ γαμβρὸς και αὐτὴ ἦτο ἡ γυναῖκα του!... Καὶ ἀποφασίσας ἐβάδισε πρὸς τὴν παρθένον μετὰ τὴν φρικίαν ἐκείνην τῆς προσδοκίας τοῦ φιλήματος, μετὰ τὴν ταραχὴν τῶν πρωτοπειρῶν ἐραστῶν. Ἀλλὰ τὸ φίλημα ἔμεινεν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Νικολοῦ. Ἡ κόρη ἐλευθερωθεῖσα τῆς πατρικῆς ἀγκάλης, ἔρριψεν ἀστραπηβόλον βλέμμα εἰς τὸν ἀτυχῆ νυμφίον κι ἔφυγε μακρὰν.

Τὴν ἐπομένην ἡ κεντητὴ ἀνδρομίδα ἐκινεῖτο ἀμελῶς ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ παραθύρου τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Στριμμένου. Καὶ ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐβάλλθη παρὰ τῆς Ἀνθῆς ἐκεῖ, και κάθε ἄλλο, μία σινδὼν λόγου χάριν μ' ἓνα κόμβον εἰς τὴν μέσην· ἓνα χρωματιστὸν μαντήλι δεμένον ἐπὶ τοῦ θριγικοῦ· ἀλλ' οἱ διαβάται και αἱ γειτόνισσαι ἔμπαιναν εἰς πειρασμὸν και θὰ ἐβασα-

βοι εἶπ' αἰ ἐπείγουσαι ἀποφάσεις τῆς ἐκρύπτοντο ἀφανεῖς εἰς τὰς πτυχάς τῆς καὶ ἔφθονον μέχρι τοῦ νεανίου, ὁ ὁποῖος τὴν ἡμέραν δι' ἐνὸς βλέμματος εἶτε τὴν νύκτα δι' ἐνὸς δίστιχου, ἀφελῶς δῆθεν ψαλλομένου, καὶ κάποτε ναί, ὑπὸ τὸν ζόφον τῆς νυκτός, ὑπὸ τὴν βαρεῖαν τῆς σκάλας σκιάν, τὰ ἐδιόρθωνεν ὅλα...

189 'Ἄλλ' αὐτό; Πῶς νὰ διορθωθῇ αὐτό; Πῶς ν' ἀποσοβηθῇ ὁ κίνδυνος ὁ μέγας, πὺ ἠπείλει τώρα τοὺς δύο ἔραστὰς; 'Ἡ Ἄνθη ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦτο εἰς ἀδιάκοπον ταραχήν. Ὅποιανδήποτε ἐργασίαν καὶ ἂν ἤρχιζεν, ἦτο ἀνίκανη νὰ τὴν τελειώσῃ. Δύο τρεῖς βελονιές εἰς τὸ κέντημά τῆς, δύο τρεῖς σαρωματιές εἰς τὸ σπίτι καὶ πάλιν ἔτρεχεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐκοίταζε μὴ που φανῇ ὁ ἀγαπημένος τῆς. Καὶ πάλιν ἡ ἀνησυχία καὶ πάλιν ὁ δισταγμὸς κατέτρωγε τὴν ψυχὴν τῆς. Θὰ περάσῃ — δὲν θὰ περάσῃ!.. Ναί, δὲν θὰ περάσῃ σήμερον ὁ Γιώργης ἀπὸ πείσμα, διότι δὲν ἐδέχθη τὸ δῶρόν του. Ὡ, τὸν εἶδεν αὐτὴ πῶς ὠργίσθη! Ἐνθυμεῖται ποῖαν ἔκφρασιν ἔλαβεν ἡ ὄψις του καὶ ποῖαν ὀδύνην τὸ βλέμμα του, ἐνῶ ἔφευγε. Σπανίως τὸν εἶδε κατὰ τὸ πολυχρόνιον διάστημα τοῦ ἔρωτός των ὠργισμένον· ἀλλ' ὅσάκις τὸν εἶδεν, ἐνεθυμεῖτο μετὰ ρίγους ὅτι ἔχυσε πολλά, πάρα πολλά δάκρυα μετανοίας ἢ ἀτυχῆς. Ὁχι, δὲν θὰ περάσῃ!...

'Ἄλλ' ἐπέρασε· ναί. Κατὰ τὸ ἀπόγευμα ὁ Βρανᾶς ἐπέρασε κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι ἀργὰ βηματίζων, κατηφής, μὲ κεφαλὴν σκυμμένην, ὡς νὰ ἐμέτρει τὸ μῆκος τῶν παπουτσιῶν του. Ἡ λυγερὴ περιχαρῆς ὠρμησεν εἰς τὸ παράθυρον, ἐκρεμάσθη σχεδὸν ὅλη ἔξω καὶ ἐφώναξεν ἀποτεινόμενη δῆθεν εἰς τὴν ἀποῦσαν παιδίσκη:

— Μωρὴ Γκόλφω!... κάμε, μωρὴ, γλήγορα καὶ ἔχουμε νὰ πᾶμε εἰς τὸ πηγάδι!...

Ὁ Βρανᾶς δὲν ἐκινήθη, δὲν ἐσήκωσε μάτια ν' ἀτενίσῃ τὸ ἀγγελικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον μετὰ φόβου καὶ ἀφοσιώσεως τὸν προσέβλεπε· δὲν ἔκαμε κανὲν κίνημα παραδοχῆς ἢ ἀρνήσεως εἰς τοὺς λόγους τῆς λυγερῆς, ἀλλὰ παρῆλθεν ἐξακολουθῶν νὰ μετροῦ τὸ μῆ-

ἤσθάνετο τὴν καρδίαν τῆς συντριβομένην, εἶχε διάθεσιν νὰ κλαύσῃ!...

—“Ἐλα· γιόμισε τώρα νὰ πᾶμε καὶ θὰ μᾶς μαλώσῃ ἡ κυρά!...

Ἡ Ἀνθὴ συνῆλθεν. Ἦτο μόνη μὲ τὴν παιδίσκη, ἡ ὁποία τὴν ἐβίαζε νὰ πάρουν νερὸ καὶ νὰ φύγουν. Ἡ λυγερὴ ἔσπευσεν, ἀνέβη εἰς τὰ χεῖλη τοῦ πηγαδιοῦ καὶ μετὰ ταχύτητος ἀνεβάζουσα καὶ κατεβάζουσα τὸν σίκλον ἐγέμισε τὰς στάμνας. Ἦρχισε τώρα ν’ ἀδημονῆ, διότι ὁ Γιώργης δὲν ἐφαίνετο. Ἐσυλλογίζετο μετὰ τρόμου μήπως ὁ Βρανᾶς κρατήσῃ τὴν ὀργὴν του καὶ δὲν ἔλθῃ νὰ τὴν συναντήσῃ. Τώρα, ὅτε εἶχον ἕλην τὴν ἀνάγκην τῆς συμποσίας καὶ ἀγάπης των, διὰ νὰ σκεφθοῦν καὶ ἀπομακρύνουν τὴν συμφορὰν, τώρα εὐρέθη καὶ αὐτὸς νὰ εἶνε χολιασμένος. “Ἀχ, καλὰ τὴν λέγουν τὴν ἀγάπη ψυχοβγάλτρα!...

Ἡ λυγερὴ παρέβαλλε μετὰ θλίψεως τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς της, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὶν ἀγαπήσῃ, μὲ τὸ καθημερινὸν τώρα βάσανον. Τί καλὰ ποὺ ἦτο τότε! δίχως φόβους, δίχως σκέψεις, χωρὶς ὄνειρα τὴν νύκτα, χωρὶς φροντίδας τὴν ἡμέραν! Ἡ ἀγάπη της ἠπλοῦτο καὶ ἐμοιράζετο εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς της· εἰς τ’ ἄνθη καὶ τὰς φίλας της, εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ⁹² τραγοῦδια. Τώρα ὅλα τὰ ἐλησιμόνησεν ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐσήκωσε τὴν ἀγάπην της καὶ τὴν ἔρριξεν ἕλην εἰς ἓνα καὶ μόνον ἄνθρωπον. Τότε ἡ ἀγάπη της ἦτο ἐλαφρὰ καὶ εὐθυμος, ὡς δρόσος μαργαριτώδης, ποὺ κάθεται εἰς ὅλα τὰ φύλλα τῆς τριανταφυλλιᾶς· ἐνῶ τώρα ἐκάθητο βαρεῖα ἐπὶ τῆς καρδίας της ὡς μολύβι καὶ τὴν κατέθλιβε καὶ τὴν ἐλιποψύχει... Καὶ μήπως τοῦλάχιστον εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἐκέρδιζεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀγάπην της! “Ὅλα τὰ περὶ αὐτὴν ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐφαίνοντο ὅτι συνεμάχησαν ἐναντίον τοῦ πόθου της. Καὶ ὁ Βρανᾶς αὐτὸς ἀκόμη συνεμάχει ἐναντίον της. Νὰ ποὺ δὲν ἤρχετο, παρὰ τὴν ἄφινε μόνην ν’ ἀντιμετωπίσῃ τὸν κίνδυνον...

Ἔτσι μεμψιμοιροῦσα καὶ μισοκλαίουσα ἔλαβε τὶς στάμνες καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸ σπῖτι ἀπηλπισμένη. Αἴφνης εἰς τὴν καμπὴν τῶν βᾶτων διέκρινε μακρόθεν τὸν Βρανᾶν, ἐρχόμενον μετὰ τοῦ ἀλόγου του ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν. Δόξα σοι ὁ Θεός!

ιν.
 ιδουσα κά-
 ὀ ἀμνημο-
 άτω μέχρι
 τοῦ ὁποίου
 ὅμως πρὸς
 ε λεπτοκά-
 εχριμπαρέ-
 πάνιος καρ-
 ὅ τὸν φόβον
 ἄλλων ἑτῶν,
 ζαν της μι-
 κιδὶ ἀπέθανε
 λοι δὲ καὶ οἱ
 ν του. Ἐκ-
 ιτας καὶ τὰς
 ιπα. Οἱ ἔλα-
 φος ἔν σπαρ-
 τὴν κεφαλὴν
 ευκοὺς ὀδόν-
 ταιδιοῦ. > Διὰ
 τοὺς καρπούς
 ν κόσμον. Ἡ
 ἰ ὁ φόβος μή-
 στεινοὺς κλά-
 χστῆς της.
 ὄν εἶδε, κατὰ
 ἰὰ τὴν ἀτενίση
 τεραίας ὁ νέος.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἐγνώριζε τὸν ἔλεγχον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπόκεινται ὅλοι εἰς τὰς μικρὰς κοινωνίας, γυναῖκες καὶ ἄνδρες· ἀλλ' ἔθεώρει ὅτι διὰ κάθε ἄλλον ἦτο οὗτος παρὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Τὸ ἀλογάκι καὶ τὸ κάρρον του τὰ εἶχε· τὴν μαν- |⁹⁴ νούλα του τὴν εἶχεν· εἶχεν ἕνα σπιτάκι πατρικὸν διὰ νὰ μένη, στιβαροὺς βραχίονας νὰ δουλεύη καὶ δὲν εἶχε χρέος οὐδὲ πεντάραν. Τίμιος ἦτο· εἰλικρινῆς ἦτο, ὥστε νὰ βασιζωνται ὅλοι εἰς τὸν λόγον του καὶ ὄχι εἰς τὰς κακολογίας τῶν ἄλλων. Εἶχεν ἀκόμη καὶ τὴν ἀγάπην του, ἀγνήν, ἀληθινὴν ἀγάπην, περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς ὁποίας δὲν ἀμφέβαλλεν αὐτὸς καὶ δὲν ἔδιδε τὸ δικαίωμα ν' ἀμφιβάλλη καὶ κανεὶς ἄλλος. Εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι μίαν ἡμέραν, μὲ τὸν κατάλληλον καιρὸν, ὁ κύρ Παναγιώτης Στριμμένος θὰ τὸν ἔκραζε νὰ τὸν κάμη γαμβρόν του. Ναί· διατί τάχα; Ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ εἶπῃ ὅτι δὲν ἦτο κατάλληλος διὰ τοῦτο; Ποῖος θὰ ἦτο τόσο ἀναιδῆς ψεύστης; Τάχα πῶς δὲν ἦτο πλούσιος; Μπά· ἢ Ἀνθὴ τὸν ἠγάπα τόσο καὶ αὐτὸς ἠγάπα τόσο τὴν Ἀνθὴν!...

Ἡ Βρανᾶς ἔτσι ἔμενεν ἀδιάφορος εἰς τὸν κόσμον, ἡσυχος εἰς τὸν ἔρωτά του καὶ τίποτε ἄλλο. Οἱ καρρολόγοι δὲν ζητοῦν καὶ πολλὰ πράγματα. Ἀρκετὴν ἐργασίαν, ὀλίγον κρασί, κάμποσα τραγούδια καὶ πολλὸν ἔρωτα.

Ἡ Βρανᾶς δὲν ἀνεπαύετο μόνον, ὁσάκις ἤκουε κακολογίαν τινὰ περὶ τῆς Ἀνθῆς. Τότε ἐξεγείρετο ὠργισμένος καὶ ἀπεστόμωνεν ἔλους. Ἄ! ἢ Ἀνθὴ ἦτο γυνή, ἀδύνατον πλάσμα καὶ εἶχε καθῆκον αὐτὸς νὰ προφυλάξῃ τ' ὄνομά της. Καὶ τὸ ἔκαμνε πάντοτε. Ἄν ὅμως καμμίαν φορὰν παρέβλεπε τὸν ἔλεγχον τοῦ κόσμου, ἂν ἐπεριφρόνει τὰ κακὰ στόματα, εἶχε τὴν ἀπαίτησιν ἢ ἀπόφασίς του νὰ μὴ ἀντικρούεται ὑπὸ τῆς παρθένου. Ἐνόμιζε τότε ὅτι εὕρισκεν εἰς αὐτὴν ἔρωτα ἀγνὸν καὶ ἀφωσιωμένον, μὴ ὀπισθοδρομοῦντα πρὸ τῶν κοινωνικῶν ἐμποδίων. Πολλάκις ἐδοκίμασε τοῦτο καὶ πολλάκις ἢ λυγερὴ ἠκολούθησεν αὐτὸν τυφλή, ἀμέριμνος διὰ τὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ἔτοιμον νὰ τὴν λιθοβολήσῃ, ὀδηγουμένη ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμη δίχως ἐκεῖνον. Ἡ νέος τότε

Ἡ Ἀνθή ἔμενε καὶ αὐτὴ σιωπηλὴ, μὲ ἀμφίβολον ἔκφρασιν ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ παρηκολούθει τὰς κινήσεις τοῦ φυλλαρίου ματαίως προσπαθοῦσα νὰ συναντήσῃ τὸ βλέμμα τοῦ φίλου της.

— Γιατί μὲ κάνεις ἔτσι; ἐψιθύρισε ἀίφνης· γιατί μὲ κάνεις ἔτσι; Τί σῶκαμα;...

Καὶ ἐξερράγη εἰς λυγμούς καὶ δάκρυα. Ὁ Γιώργης τὴν ἠτένισε μικρὸν συνεικινήθη, ἐμαλάχθη... Ἄ! τὸν ἀγαπᾷ· ναι, τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμῃ! Ἦμπορεῖ νὰ πιστεύσῃ ὅτι δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἢ μαυρομμάτα του;

— Σῶπα, καϋμένη κι ἐσύ... μὴν κάνεις ἔτσι!

Τὴν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὴν ἐφίλησεν εἰς τὰ μάτια. Ἡ λυγερὴ ἐγέλα μεταξὺ τῶν δακρύων καὶ τῶν παραπόνων της. Ἀστεῖα τάχα εἶνε αὐτά; νὰ φορτώνης τὴν καρδιὰ κανενὸς χολή! Κι ἐκεῖνος ἐγέλα εὐτυχῆς, διότι ἐχαροποιήθη ἐκείνη, διότι ἐξαστέρωσε πάλιν ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος ἔχυνε πρὶν ὕμβρους! Οὐ, κλαψιάρα!..

Ἡ λυγερὴ ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ της ἐλησμόνει πλέον τὴν αἰτίαν τῆς συναντήσεώς των, τὸν ἀπειλοῦντα |⁹⁷ αὐτοὺς κίνδυνον. Ποῖος συλλογίζεται τέτοιαν ὥρα Νικολὸν καὶ γονεῖς!..

Ἐπὶ τέλους ἡ λυγερὴ ἐξεστόμισε τὸ φοβερὸν μυστικόν. Εἰς τὰς ἀρχὰς ἐπεριφρόνει τοὺς λόγους τῆς Κυρᾶ Παγώνας. Ἀλλὰ χθὲς οἱ γονεῖς της ὄρισαν ὀρθά-κοφτά, ὅτι θὰ τὴν ἔδιδαν τοῦ Νικολοῦ. Μάλιστα κάπως ἤρχισαν κι ἔξω νὰ τὸ διαδίδουν...

Ἐφ' ὅσον ἡ λυγερὴ ὠμίλει, ὁ Γιώργης ἤκουε καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐχαλάρωνε τοὺς βραχίονας ἀπ' ἐπάνω της καὶ αἴφνης τοὺς ἀφῆκε νὰ πέσουν. Ὅταν ἤκουσε τ' ὄνομα τοῦ γαμβροῦ, μειδιάμα χλεύης ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ἐπέμενε ὅμως νὰ τὴν βλέπῃ κατὰμματα μὲ ὑπωχρα τὰ χεῖλη, μὲ τὸν πόνον αὐξάνοντα εἰς τὴν καρδίαν ξηροκαταπίνων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὡς νὰ ἐπνίγετο.

— Καὶ σὺ τί λές; τὴν ἠρώτησεν αἴφνης.

Ἡ λυγερὴ τὸν ἠτένισε καλὰ εἰς τὰ μάτια· ἔπειτα ἔκλινε τὴν κεφαλήν πρὸς τὰ κάτω.

μολογήσεως, ἐγκαρδίων ὄρκων, βασίμων πληροφοριῶν· μετὴν θροοῦσαν λοφιᾶν τῆς φοβερᾶς περικεφαλαίας του, τὴν ἐξεγείρουσαν τὴν ἀπόγνωσην. Ἐβραζε κι ἐφούσκωνε μέσα του ἡ ὑποψία καὶ διεκλαδίζετο ὡς ρευστὸν καθ' ὄλον του τὸ σῶμα. Ὅριστε τὸ ἔρριψεν εἰς τὰ δάκρυα ἢ ψευτοπαναγιά!.. Καὶ νομίζει |⁹⁹ ὅτι μ' αὐτὰ θ' ἀπατήση τὸν Βρανᾶν. Ἄμ' τὰ ξεύρει δὲ αὐτά σου τὰ δάκρυα τῶν γυναικῶν! Ποιὸς ἤξεύρει τώρα εἰς τοὺς ἀναστεναγμούς της τί νὰ συλλογίζεται ἡ Ἀνθή; Ἰσως τὸν γάμον της· τὸν Νικολὸν ἴσως!... Ὡ βέβαια, αὐτὸν πρῶτ' ἀπ' ὅλα!.. Κι ἔπρεπε αὐτός, ἂν εἶχε νοῦν, νὰ τὸ σκεφθῆ ὑποθέτερα. Ὑπηρέτης τοῦ πατρός της, ἀδερφέ! Ἐζήσαν μαζί· ἀνετράφησαν, ἔφαγαν ψωμί κι ἀλάτι μαζί. Ἦμποροῦν νὰ μὴν ἔχουν κάποιαν συμπάθειαν μεταξὺ των; Τ' ἄχυρα καὶ ἡ φωτιά μαζί ἤμποροῦν νὰ μὴν ἀνάψουν; Καλὰ τοῦ τὸ ἔλεγε πρὸ καιροῦ ὁ Δημήτρης ὁ φίλος του: — Αὐτὰ τὰ συχνομπάσματα τοῦ Νικολοῦ δὲ μ' ἀρέσουν, Γιωργάκη! Καὶ αὐτὸς ἀπήντα: — Σώπα, καυμένε· μὴν εἶσαι κουτός! Ποῖος τώρα ἦτο κουτός, ἔ;

Αἴφνης παράδοξος ἰδέα ἐγεννήθη εἰς τὸ πνεῦμά του.

— Ὅρέ, μ' ἀγαπᾶς; ἠρώτησε τὴν νέαν ἀποτόμως.

Αὕτη ἐχύθη καὶ τὸν ἐκλείσεν εἰς τὰς ἀγκάλας της ἐν ἀφοσιώσει ἐξάλλω.

— Μῶρ' τὰ ξέρω ἡγὼ αὐτὰ τὰ γυναικοκαμώματα. Μ' ἀγαπᾶς; — πές μου· ἐπανελάβεν ἐκεῖνος προσπαθῶν ν' ἀπαλλαγῆ.

— Ἄν σ' ἀγαπῶ τὸ ξέρεις...

— Καὶ δὲν τὸν θές τὸν Νικολό;

— Ὅχι!... ὄχι!...

— Τὸ λοιπὸν πᾶμε νὰ φύγουμε. Σὲ κρατῶ δύο-τρεῖς ἡμέρας ἔς τὸ σπίτι (μου) κι ἔπειτα: γειά σας κι ἤρθαμε! — Τί θὰ κάμουν τότε οἱ γερόντοι;

Ὁ Βρανᾶς ὠμίλει ἀποφασιστικῶς. Ἐλεγε περὶ ἀπαγωγῆς εἰς τὴν νεάνιδα, ὡς νὰ ἔλεγε περὶ τοῦ ἀπλουστέρου πράγματος. Καὶ τῷ ὄντι εἰς αὐτὸν ἐφαίνετο ἀπλούστατον τοῦτο. Εἰς τὰ χωρία ὁ Πάρις καὶ |¹⁰⁰ ἡ Ἐλένη ἔχουν ἀρκετοὺς μιμητάς. Ὅχι σπανίως οἱ ἀτυχεῖς

τῆς ποδιᾶς

καὶ ἤρχισε
τοῦ συνή-
δυσπιστία
λ εἶνε ἀλη-

ν. Πές, ναί

ἔ ὅποιον θέ-

Ἄνθρωπος
ονεῖς δίδουν
ποῖον θέλει
ρον ἐκεῖνης,
ς παρουσιά-
Καὶ ἡ κόρη
ἦν των, ἀκο-
θ' ἀντέλεγε

εν.

ν κατάματα.
ισώπου του·
νέθορε πάνο-
τὸ χλευαστι-
ῶπου ἐκεῖνην,
μὲ τὸ ποικι-
μὴ βλέπη καὶ
ον ζώνην, εἰς
λικρινοῦς ἐξο-

ἐσύρετο ἀνά τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις εἰς πειρακτικούς καὶ τραχεῖς
στίχους, σατυρίζοντας τὴν πράξιν τῆς, ὅπως τῆς διασήμευ Ἑλένης:

*Μᾶς τὴν ᾠήσαν τὴν Ἑλένη,
τὴ ζαχαροζυμωμένη!...
Μᾶς τὴν πήρανε καὶ πάει
στῆς Καρύταινας τὸ πλάϊ.*

ᾠ, ὄχι! ἀνατριχιάζει καὶ νὰ τὸ συλλογισθῇ μόνον ἡ Ἀνθή. Εἶνε
ἡ Στριμμενοπούλα μὲ τ' ὄνομα αὐτὴ καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ ντροπιασθῇ
ἡ γενεὰ τῆς, ἔστω καὶ χάριν αὐτοῦ τοῦ Βρανᾶ. Ἄν εἶνε μὲ τὸ θέ-
λημα τῶν γονέων τῆς, μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐλογίας τῶν συγγε-
νῶν τῆς ναί, μακάρι... Ἐπιμένουν οἱ γονεῖς τῆς νὰ τὸν πάρῃ τὸν
Νικολόν; Δὲν τὸν παίρνει — φαρμακίζεται, νά! Δὲν ἀρκεῖ αὐτὴ ἡ
θυσία εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ἔρωτά τῆς; Ἄλλὰ τὴν ἀτιμίαν, τὸ ὄνειδος
τοῦ κόσμου ἅ, ὄχι, δὲν τὰ ὑποφέρει!...

— Ὅχι... εἶπε· μή, Γιωργάκη μου!...

Καὶ ἀνελύθη εἰς λυγμούς καὶ δάκρυα.

Ὁ Βρανᾶς ἐφρύαττεν· οὐδέποτε ἐπερίμενε τόσην ἀντίστασιν. Τὸ
αἷμα συνέρρευσε ὅλον εἰς τὴν καρδίαν ¹⁰² του, ἡ ὁποία ἠπέιλει νὰ
διαρραγῇ· περὶ τὴν στεφάνην τῆς κόμης λευκή, λευκοτάτη γραμμὴ
ἐχαράχθη· καθ' ὅλον τὸ πρόσωπόν του ἐπεχύθη νεκρικὴ πελιδνό-
της. Τὰ μάτια, κατακίτρινα ἔρριψαν αἴφνης ἐναντίον τῆς βλέμμα
μίσους καὶ βλασφημίας. Τὰ χεῖλη του κατάλευκα ἀνεκινούντο σπα-
σμοδικῶς. Ἡ δεξιὰ χεὶρ του συνεσφίγγθη εἰς πυγμὴν καὶ ἀνέβη
ἀπειλητικὴ μέχρι τοῦ προσώπου τῆς λυγερῆς. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ
Βρανᾶς ἐσκέφθη νὰ καταστρέψῃ διὰ τῆς πυγμῆς τὸ εἶδωλον, τὸ ὁ-
ποῖον ἐπὶ τόσα ἔτη ἀδίκως ἐδοξολόγει. Ἄλλὰ πρὸ τοῦ κατατρο-
μαγμένου πλάσματος ἡ χεὶρ τοῦ νέου κατέπεσε ἀδρανῆς. Ἐπειδὴ
ὅμως ἔπρεπε κάπου νὰ ξεσπάσῃ ὁ τόσος του θυμός, ἔστρεψε κύκλω
τὸ βλέμμα καὶ ἰδὼν κατὰ γῆς τίς στάμνες, ἔδωκε βαρὺ λάκτισμα
καὶ τὰς κατεσύντριψεν. Ἡ λυγερὴ συνῆλθεν ἐξαφνισμένη ἀπὸ τὸν
κρότον.

ς τὸ σπίτι.
δια, μήπως
ἰκογενείας,
οὔ μάθουν
ὅτι ἡ κόρη
τὸ τὸν δεῖνα
ἴται κλοπαί·
ἀκολουθοῦν
ἰ ἐνδιαφερο-
λεηματικάι.
οὺς ἀλληλο-
ανερώνονται
ιλογίας των.
ς. Ὁ πατήρ,
ι, σκέπτεται
λάβη ἀνδρα
η τὸν γεννή-
ἀκρυα εἰς τὰ
γῶ... τώρα...
ια, χόρευε...»
ύσσουν καὶ τὰ

Ἄνθης.
01 μῆσεν ὀλί-
πικροῦ ἐλέγ-
ν ἐπῆρε τάχα
ἰνδρα εἰς τοὺς
ιά τῆς! Ἐζή-
κατάρως τῶν
, καὶ τοὺς ἐμ-
ον πρωτ-πρωτ
ὄνομά τῆς θά

Ἡ λυγερὴ ἔμεινεν ἀναπολόγητος. Ἐμπρός της ἦτο ἡ Γκόλφω, ἡ παιδίσκη, τὴν ὁποίαν εἶχε μαζί της εἰς τὸ Καλὸ Πηγάδι καὶ εἰς τὴν ὁποίαν παρήγγειλε νὰ βαδίση ἔμπρός, ὅταν εἶδε τὸν Γιώργη. Ἡ παιδίσκη, ὅσον ἀργὰ καὶ ἂν ἐβάδιζεν, ἔφθασε τέλος εἰς τὸ σπίτι κ' ἐρωτηθεῖσα παρὰ τῆς κυρίας της ἀπονήρευτη εἶπε τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν. Ἡ Ἀνθή, μὴ ἔχουσα τί ν' ἀντιτάξῃ, ἐμπῆκεν ὠργισμένη καὶ μισοκλαίουσα εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἀλλ' ἡ γραῖα, σφόδρα παραγμένη, ἐξῆ- |¹⁰⁴ κολουῖται διὰ χειρονομιῶν ἀπειλητικῶν νὰ ἐκτοξεύῃ ὕβρεις καὶ κατάρας ὅπισθεν τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν θυγατέρα της:

— Πουτανίτσα, πομπιομένη, δημόσια!.. Γι' αὐτό, μωρή, σ' ἔκρυβα κι ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὸ μάτι; Γι' αὐτό σέ φύλαγα σὰν τὴ φαρφουρένια κούπα στὸ ἀρμάρι; Μὲ τί μούτρα, μωρή, θὰ βγοῦμε πιὰ στὸν κόσμον μὲ τὴ φωτιά, ποὺ ἀναψες στὸ σπίτι μας, ἀχρόνιαγῃ!.. Ἐγνοια σου καὶ τὴν Κυριακὴ σὲ στεφανώνω!..

Ἐκείνην τὴν ὥρα ἐφάνη ἀναβαίνων τὴν σκάλα ὁ κύριος Παναγιώτης Στριμμένος. Ὁ γέρον ἐμπορος ἐξηκολούθει τὴν αὐτὴν ἡσυχὴν ζωὴν, μὲ ἀμεριμνομέριμον μάλιστα ἔκφρασιν τῶρα ἐπὶ τῆς μορφῆς, ἐγώϊστικῶς ἀναπαυόμενος ὡς ἔμπορος καὶ ὡς πατήρ. Ὁ γάμος τοῦ Νικολοῦ καὶ τῆς Ἀνθῆς ἦτο τετελεσμένον πλέον γεγονός δι' αὐτόν. Ἐπήγαινε ἀπὸ τὴν αὐγὴν εἰς τὸ κατὰστημα, διὰ νὰ παρακολουθῇ μὲ τὴν ἡδονὴν ἐκείνην τῶν ἀπολαμβανόντων ἐκ τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων τὴν συρροὴν τῶν δεκαρῶν εἰς τὴν κάσσαν τοῦ γαμβροῦ του· κι ἐπέστρεφε κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὸ σπίτι γαλήμιος, κατευχαριστημένος κ' ἔτοιμος νὰ διαχύσῃ τὴν εὐθυμίαν του εἰς λαμπροὺς διθυράμβους περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρηματικότητος τοῦ Διβριώτη.

Σήμερον μάλιστα ἦτο καταμαγευμένος ὁ γέρον. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ ὁ καρρολόγος Στάμος ἔλαβε μὲ πίστῳσιν ἀπὸ τὸ κατὰστημα Στριμμένου καὶ Πικοπούλου ἓνα πιτοῦρι, μισοτριμμένον ἐκ τοῦ σκώρου καὶ τῆς πολυκαιρίας. Ἦτο ἄλλοτε κτῆμα ἐνὸς χωρικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνεχειρίασεν αὐτό (διὰ δεκαπέντε δραχμάς) ἐκεῖ, καὶ τὸ ἀφῆκε μὴ ἔχων νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος. Ἀλλὰ καὶ ὁ καρρο-

τὰς χεῖρας
μέννας ἀκό-
ίτε τὰ συν-
ον ἔφυγεν ὁ
κῆς, ἔφερε
της εἰς τὴν
ίσκετο, καὶ
να |¹⁰³ ἀπὸ
ἵ σ' ἀφίουν
ρός της καὶ
κί προσεπά-
ἔχε τις στά-
τὸ τὸν θυμόν.
ν ὑποψιθυρί-
ψη τὴν ἀλυ-
ὴν ἀνέτρεψαν
Παναγιώται-
: ἀπειλητικὴν
ἄνω καὶ κά-
ἀ σκυλιὰ τά-

Ἄλλ' ἢ κυρὰ Παναγιώταινα κατεσίγασεν εὐθύς τὰς φωνάς του.

— Σώπα, γέροντα, σώπα, εἶπε. Φρόνιμος εἶσαι καὶ φρόνιμα δὲν κάνεις. Θέλεις μαθῆς νὰ μάθῃ κι ὁ κόσμος τις πομπές μας;...

— Τί νὰ κάνουμε τώρα, ἔ! Τί νὰ κάνουμε; ἠρώτησεν ἐν ἀπελπιστικῇ ἐξάψει ὁ γέρον βλέπων ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὡς νὰ ἐζήτει διέξοδον.

— Τὴν Κυριακὴ τὴ δίνουμε καὶ τελειώνει... Λέμε 'ς τὸ παιδί πῶς ἔρχεται Μάης.

Ὁ κύρ Παναγιώτης ἠσύχασε κάπως. Τῷ ὄντι δὲν ἦτο ἄστοχος ἢ σκέψεις τῆς γυναικός του. Ἡ ἐρχομένη Κυριακὴ ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ Ἀπριλίου. Μετ' αὐτὴν ἤρχιζεν ὁ Μάιος, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου γάμοι δὲν γίνονται εἰς τὰ χωρία. Ἄνθ' ἀνέβαλλον τὴν τέλεσιν αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ περιμείνουν μέχρι τοῦ Ἰουνίου. Ἀλλὰ τότε ἤρχιζε τὸ καλοκαῖρι καὶ αἱ ἐργασίαι, ὥστε κατ' ἀνάγκην ἢ ἀναβολὴ θὰ διεδέχετο τὴν ἀναβολὴν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Ποῖος ὅμως ἔμπαινε ἐγγυητὴς εἰς τοὺς ἀτυχεῖς γονεῖς, ὅτι καθ' ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα τὰ πράγματα θὰ ἔμενον ἕως ἐκεῖ; Ἄν δὲν θὰ ἐκοινολογοῦντο εἰς τὴν κωμόπολιν οἱ ἔρω-¹⁰⁷τες τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Γιώργου ἢ ἂν οὗτοι δὲν θὰ ἐπρόβαινον εἰς κανὲν ἀπερίσκεπτον κίνημα;

Οἱ γέροντες καθ' ὄλην τὴν νύκτα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κοιμηθοῦν ἀπὸ τὰς σκέψεις αὐτάς. Ἄ! ὁ γέρον Στριμμένος εὗρισκε τώρα πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ ἔχῃ κανεὶς ἓνα ἐλαφρόμυαλον κορίτσι παρὰ τοὺς συναγωνισμοὺς ὄλων μαζί τῶν ἐμπόρων τῆς κωμοπόλεως!.. Τέλος ἐσυμφώνησε μετὰ τῆς γυναικός του νὰ προτείνουν εἰς τὸν Νικολὸν τὴν ἐπίσπευσιν τοῦ γάμου. Τῷ ὄντι δὲ πρῶτ-πρῶτ ἔστειλαν καὶ ἦλθεν οὗτος εἰς τὸ σπίτι.

— Ἐ, ἔ, ξέρεις παιδί μου; ἤρχισεν ὁ κύρ Παναγιώτης ξηροβήχων καὶ μισοτρώγων τοὺς λόγους του· ξέρεις τί λέει ἐδῶ ἢ γερόντισσά μου· πῶς ἔρχεται Μάης... ξέρω κι ἐγώ... καὶ μπάς καὶ ντρέπεσαι νὰ τὸ εἰπῆς...

— Ναί, παιδί μου· νὰ τὸν κάνουμε' ἐτούτῃ τὴν Κυριακὴ τὸ γάμο! ἐτελείωσεν ἀποτόμως τὴν πρότασιν ἢ γραῖα.

ἴδυνατο νὰ κάμῃ ἀλλέως; Μάννα καὶ θυγάτηρ εἶχον τὴν αὐτὴν τύχην!... Καὶ ἐδάκρυζαν τὰ μαραμμένα μάτια τῆς, ἐνῶ ἠτοίμαζε τὰ στέφανα καὶ τὰς λαμπάδας, ὡς νὰ ἠτοίμαζε τὰ χρειώδη μιᾶς κηδείας.

Ὁ κύρ Παναγιώτης ὅμως δὲν ἐζαλίζετο ἀπὸ τοιαύτας ιδέας. Χθὲς ἀνακύψας αἴφνης ἀπὸ τῶν ἐμπορικῶν του καταστίχων ἔβλεπεν ὅτι εἶχεν ἐπὶ τῶν νώτων βαρὺ φορτίον, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ φορτώσῃ ἐπὶ τῶν ὤμων ἄλλου, ὅσον ἦτο δυνατὸν γρηγορώτερα. Δὲν ἐφρόντιζεν, ἂν θ' ἀπηλλάσσετο αὐτοῦ μετ' ἐπιδείξεως ἢ μὴ ἤρκει ὅτι θ' ἀπηλλάσσετο. Κι ἐγάλα μακαρίως διὰ τὰς ἀδυναμίας τῆς γυναικὸς του κι ἔλεγε διὰ τὴν παρηγορήσῃ:

—Ἔ, σῶπα, καϋμένη γριά! Νὰ ζήσουν τὰ παιδιὰ μας καὶ κάνομε καθὼς θέλεις τῶν ἐγγονιῶν μας (τὸ γάμο).

—Ἄν ζήσουμε ἀπῆντα ἐκεῖνη μελαγχολικῶς.

Τὴν Κυριακὴν τὸ ἑσπέρας ὁ γάμος τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Νικολοῦ ἐγίνε εἰς τὸ σπίτι τοῦ Στριμμένου. Ἄλλ' ἦτο τελετὴ ἀπὸ ἐκεῖνας τὰς πενθίμους καὶ ὀχληράς, ὅπου ἡ χαρὰ διστάζει νὰ φανῇ διὰ τὴν μὴ κινήσῃ τὴν χλεϋὴν ὅπου αἱ εὐχαὶ ἐκφράζονται δειλῶς ἐκ φόβου μὴ συναντήσουν ψυχρότητα ὅπου κάθε λόγος καὶ κάθε βλέμμα παρεξηγεῖται. Ἦτο τελετὴ ἀπὸ ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι βραδέως, ἀπροθύμως ἀρχίζουσι καὶ ἐν σπουδῇ τελειώνουσι εἰς τὰς ὁποίας οἱ προσκαλεσμένοι κουράζονται καὶ βλέπουν πρὸς τὴν θύραν, πρὸς τὸν δρόμον, ἔτοιμοι νὰ πεταχθοῦν ἔξω, ν' ἀποτινάξουν τὴν ἀσφυξίαν. Τελετὴ τέλος, ἡ ὁποία γίνεται διὰ τὴν κρύψη ἐν αἴσχος, νὰ τὸ ἐξαγνίσῃ διὰ τοῦ κύρους τῆς!.. Ἄργα ἀνέβησαν τὴν σκάλα οἱ συγγενεῖς ἄργότερον ἀκόμη ἀσθμαίνων καὶ μισογογγύζων ὁ γέρον ἐφημέριος μετὰ μικροῦ παιδιοῦ, φέροντος ὑπὸ τὴν μασχάλην τὸ πετρα-¹¹⁰ χῆλι καὶ τὸν Ἀπόστολον. Ψιθυρισμοὶ ἠκούσθησαν· σάλος τις ἐλαφρὸς καὶ μετ' ὀλίγον πυροβολισμός, ριφθεὶς ἐξ ἐνὸς παραθύρου, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς κωμοπόλεως ὅτι ὁ Νικολὸς Πικόπουλος καὶ ἡ Ἀνθὴ Στριμμένου εἶχον ἐνωθῆ ἀρρήκτως ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ.

ἐξ αὐτῆς τῆς βαρείας ἐργασίας του. Ἐπειτα ἔχει τὴν ζωὴν ἐλευθέραν· δὲν κλείεται ἐντὸς πνιγηρῶν τοίχων, οὔτε κάθεται ὡς πεδικλωμένον ἄλογον ἐπὶ ὥρας ἀκίνητος, ἀλλὰ κινεῖται, κοπιάζει καὶ ἀναπνέει ἐλευθερον ἀέρα· ζῆ μὲσω τῆς φύσεως· δέχεται τὰς διαφόρους ἐπηρείας τῆς καὶ τραγουδεῖ πάντοτε, ὅπως τὸ πουλί. Κ' ἐνῶ κάμνει ὅλ' αὐτά, συγχρόνως γεμίζει καὶ τὸ κεμέρι του, οἰκονομεῖ τὴν οἰκογένειάν του, συνάζει τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς του καὶ φροντίζει διὰ τὰς διασκεδάσεις του.

Πρὸ μικροῦ μόλις ὁ καρρολόγος ἦτο ἡ μετοχευτικὴ μηχανή, ἡ μεταφέρουσα ἀπὸ Πατρῶν καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τὰς προμηθείας τῆς ἐμπορικῆς μεγαλοπόλεως. Ἀπὸ τοῦ λινοσπόρου καὶ τῆς ὀρύζης μέχρι τοῦ κατηφέ καὶ τῶν χρυσῶν καρφίδων· ἀπὸ τῶν σάκκων τῆς ἄχνης μέχρι τῶν χαρτοδεμάτων τῆς πούδρας· ἀπὸ τοῦ ριζαρίου μέχρι τοῦ ὑδραργύρου παρελάμβανεν ὅλ' ἀνάκατα εἰς χονδροειδῆ καὶ ἀλληλένδετον ὄγκον ἐντὸς τῆς βαρείας μηχανῆς του, τῆς κυλιόμενης ἐπὶ δύο μεγάλων τροχῶν καὶ συρομένης ὑπὸ ρωμαλέου ἀλόγου |¹¹³ καὶ ἀπέθετεν αὐτὰ ἀνὰ τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, μέχρι τῆς καλύβης τῶν ἀγροτῶν καὶ τῆς στάνης τῶν ποιμένων. Ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν διὰ τοῦ ἰδίου μέσου μετέφερην εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὰ προϊόντα τοῦ ἀγροῦ καὶ τῆς κτηνοτροφίας, πᾶν τὸ περιττὸν εἰς τὸν χωρικὸν καὶ ποιμενικὸν βίον. Ἔτσι ὁ καρρολόγος ἐν ἀγνοίᾳ του ἐγένετο ὁ ἐκπολιτιστὴς τῶν μεσογείων μερῶν, τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ἔφθανεν ἐν πολυποικίλῳ καὶ θαμβωτικῇ παραστάσει ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐμάθεια μέχρις αὐτῶν.

Καὶ δὲν ἔκαμνε μόνον τοῦτο. Ἦτο συγχρόνως ὁ ἐπιτήδειος σκαπανεύς, ὁ διανοίγων δρόμους μεταξὺ τῶν τελμάτων καὶ τῶν στενῶν καὶ διευκολύνων τὴν συγκοινωνίαν. Ἐπρεπε νὰ προηγηθῇ αὐτὸς μὲ τὸ κάρρον του, διὰ ν' ἀκολουθήσῃ ὁ ἀμαξηλάτης μὲ τὴν εὐθραυστον ἀμαξάν του. Κατέβαλεν ὅλην του τὴν ὀξυδέρκειαν εἰς τὴν ἐξακριβωσιν στερεοῦ ἐδάφους· ἔκαμνε τοὺς βάλτους βατοὺς διὰ τῆς συσσωρεύσεως κλημάτων· ἀνεύρισκε τοὺς καταλλήλους πόρους τῶν ποταμῶν καὶ λαγκαδιῶν κ' ἐπλάτυνε τὰ στενά μεταχειριζόμε-

λόγων. Ὡστε τὸ ἀτύχημά του τὸ ἠσθάνθησαν ὅλοι τώρα, ὡς νὰ ἐνδιέφερον αὐτοὺς ἀτομικῶς. Ἦγανάκτησαν, διότι ἐπερι-¹¹⁵ φρονήθη ὁ σύντροφός των, καὶ ἤρχισαν τὴν λεπτομερῆ ἀνατομὴν τῆς οἰκογενείας Στριμμένου καθ' ὅλου καὶ κατὰ μέρος. Κόκκος σίτου μεταξὺ τῶν ὀδόντων τοῦ μύλου δὲν συνεκυλίσθη, δὲν συνεθλίβη οὔτε συνετρίβη τόσον ποτέ, ὅσον ἡ ἀτυχῆς αὕτη οἰκογένεια μεταξὺ τῶν ἀγροίκων ἐκείνων γλωσσῶν. Παντοῦ εἰς τὰ κρασοπωλεῖα, τὰ καφενεῖα, τὰ ταξειδιὰ των ἄφινον ἐδῶ κι ἐκεῖ πυρίνους περιόδους καταγγελιῶν. Ἡ μοχθηρία ἔφθασε μέχρι τῆς κλίνης τῶν δύο γερόντων. Ἡ ἀσέλγεια ἐσύρθη ἐπὶ τοῦ παρθενικοῦ καὶ ἀγνοῦ ἀτόμου τῆς Ἀνθῆς. Σφραγὶς αἰσχρᾶς ἀχαριστίας ἐτέθη ἐπὶ τοῦ εὐήθους μετώπου τοῦ Νικολοῦ. Εἰς τοῦτο δὲ συνειργάζετο προθύμως καὶ ἡ σατανικὴ γλῶσσα τῶν γυναικῶν, περιβάλλουσα ἐπινοήματα καὶ συνδυασμοὺς ἐποχῶν μετ' ἐκτάκτου πειστικότητος, ὁποῖαν δὲν θὰ εἶχεν οὔτε ἡ Εὐα, ἐνῶ παρέσυρε τὸν Ἀδάμ εἰς τὸ ἀμάρτημα.

Ἔτσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς κωμοπόλεως ἐσηκώθη σύσσωμον ἐναντίον τοῦ γάμου τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Νικολοῦ. Καὶ δὲν συνέβη τοῦτο ἀπλῶς καὶ μόνον χάριν τοῦ Βρανᾶ. Ἄν ἡ Ἀνθὴ ὑπανδρεύετο ἄλλον, θὰ ἐκρίνετο ὡς ἐλαφρόμυαλος γυνή, ἀλλὰ δὲν θὰ κατηγορεῖτο τόσον! Θὰ ὑπῆρχον καὶ πρακτικοὶ ἄνθρωποι νὰ τὴν δικαιώσουν. Ἀλλὰ τώρα δὲν ἠδύναντο νὰ δικαιώσουν τὸν κύρ Παναγιώτην Στριμμένον, ἓνα τῶν πλουσιωτέρων ἐμπόρων τῆς κωμοπόλεως, ὁ ὁποῖος ἐθυσίασε τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν Νικολόν.

Εἰς τὰς μικρὰς κοινωνίας δὲν ἀρκεῖ ὁ πατὴρ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ προσόντα ἐνὸς νέου, διὰ νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν του. Χρειαζέται νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ προσόντα αὐτὰ καὶ οἱ ἄλλοι συντοπίται· νὰ δώσουν σιωπηλῶς κ' ἐκεῖνοι τὴν συγκατάθεσίν των. Ἐδῶ ὅμως οἱ χωρικοὶ¹¹⁶ δὲν ἔδωσαν τὴν συγκατάθεσίν των. Ἡ ἐμπορικὴ δεινότης τοῦ Διβριώτου, ἡ ὁποία ἐμάγευε τόσον τὸν Στριμμένον, ἐξῆγειρε τὰς σφοδροτέρας ἀντιπαθείας αὐτῶν. Ὁ καρρολόγος Στάμος δὲν ἤτο τὸ πρῶτον οὔτε τὸ τελευταῖον θῦμα, τὸ ὁποῖον κατεβόα ἐναντίον τῶν ἀπρακτικῶν διαθέσεων τοῦ γαμβροῦ. Ἔτσι δὲ ὁ Νικολὸς πα-

ὁ τὸν Στριμμέ-
νᾶς ὑψοῦτο ἀν-
ήρ ἐξιδανικευ-

ς τὴν συνάντη-
σιν, ἔφυγε μὲ τὴν
ρόδ αὐτόν. Με-
τε νὰ κρίνη λο-
γὸν ἦτο δυνατὸν
ἵσασε τόσας κα-
τὰ δάκρυά της,
ἵσασε ἔτσι καὶ
ἐννὴν καὶ ὠχρὰν
καὶ διὰ τὴν κατὰ-
γελαστήν, τὴν

ὁ ἔρμος!
της εἰς ἐκεῖνον.
ὕψη πρὸς χάριν

καὶ |¹¹⁷ τὴν ἰδι-
οφύρθη πάντοτε
Νά, πρὸ μικροῦ
ἢ κάτω ἀπὸ τὴν
, ποῦ τὸ ἐπερί-
ντι νὰ τὸ παρη-
ϊες ὁ Θεὸς ξεῦ-

δάκρυα ψυχῆς
συγκινήσεις τοῦ
κιον χαρακτῆρά
αὐτόν, νὰ ἐπιβά-

λῆ εἰς τὸν ἑαυτὸν του αὐστηρὰν τιμωρίαν. Ἄλλ' ἦτο ἀρκετὴ τιμω-
ρία δι' ἐκεῖνον ἡ ἀγρυπνία τῆς νυκτὸς καὶ ἡ ἀνησυχία του. Ἐπεθύ-
μει μεγάλως νὰ ἠδύνατο τὴν ἀμέσως νὰ πετάξῃ πλησίον τῆς Ἀν-
θῆς, διὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ καὶ κατενόει ὅτι τοῦτο ἦτο ἀδύνατον.
Ἄνεμενε μὲ ἀγωνίαν τὴν ὥραν τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἔνωρίς τὴν ἐπαύ-
ριον ἐπῆγεν εἰς τὸ Καλὸ Πηγάδι καὶ ἐκρύβη εἰς τὴν πλησίον τάφρον,
μέχρις οὗ ἴδῃ τὴν λυγερήν. Ἄλλ' ἂν καὶ τὴν ἐκαρτέρησε μέχρι βα-
θείας νυκτὸς, ἡ Ἀνθὴ δὲν ἐφάνη. Ὁ νεανίας, μὴ γνωρίζων τὰ συμ-
βαίνοντα εἰς τὸ σπίτι τοῦ Στριμμένου, ὑπέθετεν ὅτι ἡ λυγερὴ δὲν
ἐπῆγεν εἰς τὸ πηγάδι ἐπίτηδες, διὰ νὰ μὴ τὸν συναντήσῃ, καὶ κατε-
λήφθη ὑπὸ ἀπελπισίας. Καὶ εἰς τὴν ὑπόψιν του αὐτὴν προσετέθη
καὶ ἄλλη αἴφνης, ὅτι ἡ Ἀνθὴ ἦτο ἀσθενής, ὅτι ἴσως ἐδάρη ὑπὸ τῶν
γονέων της ἴσως τὴν εἶχον δεσμίαν εἰς κανὲν σκοτεινὸν δωμάτιον
διψῶσαν καὶ νηστεύουσαν διὰ νὰ τὴν ἐμπο-|¹¹⁸ δίσουν νὰ τὸν βλέ-
πῃ... Ὁ Βρανᾶς ἔγινεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Ὁ εὐερέθιστος χαρακτήρ του
τὸν παρέφερον εἰς τὰ ἔσχατα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα περιήρχετο μό-
νος, ὡς φάντασμα, τὸ σπίτι τοῦ Στριμμένου· ἔρριψε χάλικας εἰς τὰ
παράθυρα καὶ τὴν στέγην ἐλπίζων ν' ἀκουσθῇ παρὰ τῆς νεάνιδος
καὶ τὴν πείσῃ νὰ ἐξέλθῃ, διὰ νὰ τὴν ἴδῃ καὶ μόνον νὰ τὴν ἴδῃ!

Ἄλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο. Τὰ παράθυρα ἔμενον κατὰκλειστα, σιω-
πηλά· ὀλόκληρον τὸ σπίτι εἶχε τὴν ἀδρανῆ ὄψιν νεκροῦ, μὴ συγκι-
νουμένου εἰς τὰς φωνὰς τῶν θρηγνούντων. Καὶ εἰς στιγμὴν ὑψίστης
παραφορᾶς ἐσκέφθη ν' ἀναβῆ, νὰ κτυπήσῃ τὴν θύραν διὰ νὰ τοῦ ἀ-
νοίξουν. Τί θὰ ἔκαμνε τότε, τί θὰ ἔλεγε, δὲν ἤξευρε καὶ αὐτός. Ὁρ-
μησεν ὁμοῦ καὶ ἀνέβη τὴν σκάλα. Ὁ Μοῦργος ὁμοῦ, ὁ σκύλος τοῦ
Νικολοῦ, κοιμώμενος ἐμπρὸς εἰς τὴν θύραν, ὤρμησεν ἐπάνω του
ὠρυόμενος. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ Βρανᾶς ἐπίστευσε ὅτι ὁ σκύλος
ἐτέθη ἐπίτηδες ἐκεῖ παρὰ τοῦ Διβριώτου, ἀγρυπνος φύλαξ τῆς Ἀν-
θῆς, ἐμπόδιον μέγα τοῦ ἔρωτός του. Λύσσα τὸν κατέλαβεν ἐναντίον
τοῦ ἐμπόρου, τοῦ ἄρπαγος, καὶ σύρας τὴν πιστόλαν ἐπυροβόλησε
κατὰ τοῦ σκύλου. Κ' ἐνῶ τὸ ζῶον θανασίμως πληγωθὲν ἐσῆκωνε

¹²⁰ — Μπα! χαρούμενη και καλόκαρδη σαν όλες οι νυφάδες· του άπήνητησαν εκείναι άδιαφόρως.

Και τῷ ὄντι εφάινετο χαρούμενη κατά τας ημέρας εκείνας ή 'Ανθή. 'Εδείκνυεν εις τόν κόσμον τὸ εὐχαρι πρόσωπον νύμφης, ήναγκασμένης νά δέχεται εὐχάς και συγχαρητήρια. Δέν εδείκνυε τὸ καταπληγωμένον ὄν, τὸ άπατηθὲν εις ὕλας του τὰς ἐλπίδας και τοὺς πόθους.

'Η λυγερή, ἀφ' ἧς ὥρας ἐπέστρεψεν εις τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ Καλὸ Πηγάδι, ἔμεινε κατάκλειστος, μόνη με τὰς μαύρας σκέψεις της. 'Απελπισία ἀπὸ παντοῦ! 'Ο Βρανᾶς τὴν άπηρνήθη· οἱ γονεῖς τὴν ἄφησαν. 'Ο ἕνας δέν τὴν ἤθελε πλέον κυρίαρχον ἐπὶ τῆς καρδίας του· οἱ ἄλλοι δέν τὴν ἤθελον σύντροφον τῆς ζωῆς των και τὴν ἔδιδον εις τὸν τυχόντα. 'Αλλ' ή λυγερή ἔκλαιε περισσότερο διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ἔραστοῦ παρά διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν γονέων. 'Απὸ τριῶν ἐτῶν ἐσυνήθισε νά θεωρῇ τὸν Βρανᾶν ὡς τὸ μόνον ἀγαπητὸν πρόσωπον, εις τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποθέσει ὅλας τὰς ἐλπίδας της. 'Ηγάπα βεβαίως και τοὺς γονεῖς της. Τοὺς ἠγάπα ὅμως με τὴν ἀνάμιξιν ἐκείνην τοῦ σεβασμοῦ, τοῦ φόβου, τῆς ὑπακοῆς, τὰ ὁποῖα αἰσθάνετ' ἐκ συνηθείας κάθε χωρικὴ γυνή. 'Ενῶ ή πρὸς τὸν Γιώργη ἀγάπη της ἦτο ή ἐλευθέρη ἔκφρασις τῆς καρδίας της· ή ροπή ὅλων της τῶν αἰσθήσεων. Κι εὔρισκε λοιπὸν εις τὴν φαντασίαν της ή λυγερή τῶρα, ὅτι οἱ γονεῖς της ἐδικαιοῦντο νά τῆς κάμουν τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα. Γονεῖς ἦσαν, σκληροὶ και ἄσπλαγχοι γονεῖς, μὴ πονοῦντες τὴν θυγατέρα των! 'Αλλ' εις τὸν Βρανᾶν ὄχι, δέν ἐπετρέπετο.

—'Αχ, Γιωργάκη! ὠλόλυζε συχνά.

¹²¹ Και ὅταν ἦλθεν ή Κυριακή, ἦλθεν ή ἑσπέρα και ὠδήγησαν αὐτὴν πρὸ τοῦ βωμοῦ και ὁ παπᾶς ὕψωσε διὰ τῶν εὐχῶν του τὸ Σινικὸν τεῖχος μεταξὺ ἐκείνης και τοῦ ἔρωτός της, ἔγυρε τὴν κεφαλὴν και παρεδέχθη τὰ πάντα. 'Αλλ' ἔγυρε τὴν κεφαλὴν με τὴν συντετριμμένην ἐκείνην ἔκφρασιν τῆς παραδοχῆς τῶν τετελεσμένων, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ του.

— Θέλεις, 'Ανθή, τὸν Νικολό; ἠρώτησεν ὁ παπᾶς.

στροφάς. Ἡ καρδιά τοῦ Δημήτρη δὲν ἦτο τόσο ἀπαλή. Ὁ νέος ἔκλινεν εἰς τὸν θετικισμόν· ἐσυμβιβάζετο περισσότερο μὲ τὰς σκέψεις τῆς ἐποχῆς του. Ὅταν ὁ Βρανᾶς τοῦ ὠμίλει περὶ τοῦ ἔρωτός του, ὁ Δημήτρης τὸν ἤκουε μὲ ὑπομονὴν καὶ τοῦ ἔδιδε τὰς χρησίμους συμβουλὰς· ἀλλὰ δίχως νὰ συγινῆται καὶ νὰ παθαίνεται. Καὶ τώρα δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ καλῶς τὰς ψυχικὰς ἐκείνας βασιάνους, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκειτο ὁ φίλος του. Ἐνα μόνον κατενόει, ὅτι ἔπασχε καὶ ὅτι ἦτο ἀνάγκη διὰ παντός μέσου νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Εἰς τὰς τόσας ἀπελπιστικὰς ἀποστροφάς τοῦ φίλου του ὁ Δημήτρης ἔλεγε συχνά:

— Ρέ, τί κλαῖς, σὰν γυναῖκα· θές νὰ πᾶμε νὰ τὴν κλέψουμε!...

¹²³ Ὁ Γιώργης ἔπαυε τότε τὴν ἀγανάκτησίν του· ἐστήλωνεν εἰς τὸ κενὸν τὰ μάτια, ὡς νὰ ἐσύναζεν ἰδέας, κ' αἴφνης ἀπῆντα μὲ τὸ ἀφηρημένον ἦθος ἰδανιστοῦ:

— Τώρα πιά, τί νὰ τὴν κάμω!...

Δὲν θ' ἀπέστεργε τὴν ἀπαγωγὴν, ἀν ἡ Ἀνθὴ ἦτο ἀκόμη παρθένος. Ἀλλ' ὑπανδρεμένη πλέον ἐγνώριζε, μὲ ὅλην τὴν ὀρμὴν τῆς ἀγάπης του, ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἔφερε τὴν ποθητὴν εὐτυχίαν.

Ὁ Βρανᾶς ἀνεκουφίζετο μεγάλως ἀκούων τὰς κατηγορίας τῶν συναδέλφων του ἐναντίον τῆς οἰκογενείας Στριμμένου. Πολλὰς ἐκ τούτων εὐρίσκειν ἀνυπάρκτους, τινὰς ἀδίκους, ἄλλας μωράς. Δὲν εἶχεν ὅμως ποτὲ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ ἐλέγξῃ τοὺς συκοφάντας, νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς ἀδικουμένους. Ὅχι· ἄφινε τὸνναντίον νὰ λέγουν ὅ,τι θέλουν. Ἡῦχετο μάλιστα ἐνδομύχως νὰ γίνωνται πιστευτὰ καὶ κάποτε συνέτεινε πρὸς τοῦτο περιβάλλον διὰ μειδιάματος ἐλαφροῦ ἢ καγχασμοῦ παραδόξου τὰς καταγγελίας οἰονεὶ ἐπισημοποιῶν καὶ ἐπικυρώνων αὐτάς. Ἄ! ἡ δυσφημία τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀνθῆς ἦτο ἀπόλαυσις γλυκεῖα διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ νεανίου. Τὴν ἐπεζήτηει πανταχοῦ, εἰς τὰ κρασοπωλεῖα καὶ τὰ μαγειρεῖα, εἰς τὰς αὐλείους συναθροίσεις τῶν γυναικῶν καὶ εἰς τῶν γραϊδίων τοὺς φλυάρους ὀμίλους...

Διὰ τοῦτο ἐσύχναζε περισσότερο τώρα καὶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ

φέρει ακόμη ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν ἰδέαν τοῦ βάρους. Ἄλλὰ δὲν εἶνε πλέον αὐτὸ τὸ βάρος. Ἀρκεῖ νὰ τινάξῃ δύο-τρεῖς φορές τοὺς ὤμους ν' ἀνακλαδισθῇ ὀλίγον καὶ ἡ κούρασις λησμονεῖται.

Τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ ἐπιμένουσα ἀκόμη κατάθλιψις τοῦ Βρανᾶ. Ἄλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν παρέβλεπε μέσῳ τῆς οἰκογενειακῆς ἐκείνης ἀπλότητος τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Καινούριου. Καὶ ὅταν ἐμακρύνετο ἀπ' ἐκεῖ, ἤρχιζε δειλὰ δειλὰ νὰ συλλογίζεται μετὰ τινος γλυκειᾶς φρικιάσεως, ὅτι ἡ Βασιλικὴ ἦτο πολὺ εὐμορφὴ κόρη καὶ ὅτι τὸν ἐβλεπε συμπαθητικὰ μὲ τὰ καστανά, τὰ παιγνιδιάρικα μάτια της...

Ἡ μεταβολὴ τοῦ Βρανᾶ δὲν ἐξέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς οἰκογενείας Καινούριου. Οὔτε τῶν γειτόνων ὅμως οὔτε τῶν ἄλλων χωρικῶν τὴν προσοχὴν ἐξέφυγε, κατὰ τὰς ἰδέας τῶν ὁποίων δύο πράγματα δὲν κρύπτονται εἰς τὸν κόσμον, ὁ βήχας καὶ ὁ ἔρωτας. Ἦρχισε νὰ διαδίδεται εἰς τὴν κωμόπολιν, — ψιθυριστὰ-ψιθυριστὰ πάντοτε, διότι ἐδῶ ὑπῆρχε κάποιος, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλλῃ σιωπὴν διὰ τοῦ γρόνθου του — ὅτι ἦτο τελειωμένον τὸ συνοικέσιον τοῦ νέου καὶ τῆς Βασιλικῆς. Δὲν ἠκούσθη τίποτε ἀκόμη ἐπισημῶς· εἶνε ἀληθές, ἀλλά... Καὶ αὐτὸ τὸ «ἀλλὰ» ἔκλειεν ὅλας τὰς εἰκασίας καὶ ὅλα τ' ἄλλα τῆς διαβολεμένης φαντασίας τῶν κατοίκων.

Τοῦτο ὅμως κανένα ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους δὲν ¹²⁶ ἐστενοχώρει. Ὁ Γιώργης ἦτο ἀπερροφημένος ὅλως ὑπὸ τῆς νέας τροπῆς τῶν αἰσθημάτων του, ὡς ταξιδιώτης ὑπὸ τὰς θελκτικὰς ἐναλλαγὰς νέου ὀρίζοντος. Ὁ Δημήτρης ἐσκέπτετο ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἐκάλει ἓνα τοιοῦτον φίλον μὲ τ' ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ. Αἱ δύο γυναῖκες, μήτηρ καὶ θυγάτηρ, κατ' ἰδίαν ἐκάστη ἐφρόντιζον πῶς νὰ ρίπτουν λάδι εἰς τὴν φωτιάν, ὁ δὲ Καινούριος κατὰ λέξιν ἐθριάμβευεν.

Ἄ, λαμπρὸς πατήρ! Ἀνέμενε πρὸ τόσου χρόνου αὐτὴν τὴν στιγμήν! Ὁ ἐλαφρὸς, ὁ εὐτράπελος χαρακτήρ του ἐσταμάτα κάποτε σκεπτικὸς ἐνώπιον τοῦ μέλλοντος τῆς Βασιλικῆς του, ὡς χρεωφειλέτης ἐνώπιον βαρέος συναλλάγματος. Εἶχε βεβαίως καὶ ἄλλα συναλλάγματα ὁ Παντελῆς, τὰς πέντε ἄλλας θυγατέρας του· ἀλλ' ἡ Βασιλικὴ ἦτο τὸ μόνον ληξιπρόθεσμον ἐπὶ τοῦ παρόντος. Δεκαφτὰ

σμόν τοῦ νεαροῦ καρρολόγου κατακρίνων τὸν Στριμμένον διὰ βαναύσων φράσεων ὅτι παρεγνώρισε τοιοῦτον γαμβρόν, τὸν ὁποῖον τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι πατέρες παρεκάλουν καὶ διὰ τῶν συνήθων του παροιμιῶν καὶ μύθων κεντῶν τὴν περιφρόνησίν του ἐναντίον τοῦ Νικολοῦ:

— Σώγαμπρος! ἀκοῦς τέτοιος λεβέντης σὰν κ' ἐσὲ |¹²⁸ νὰ πάη νὰ γένη σώγαμπρος!... Ἐγώ, τί νὰ σοῦ εἰπῶ· τρία σκάτινα πράματα ξέρω στὸν κόσμο: τὸ σκατόπουλο, τὸ σκατόξυλο καὶ τὸ σκατάνθρωπο. Σκατόπουλο εἶνε ὁ κοῦκκος, ποὺ ποτὲ δὲ φτιάνει δική του φωλιὰ παρὰ πηγαίνει σὲ ζένη καὶ γεννάει· σκατόξυλο εἶνε ὁ κισσός, ποὺ δὲν ἔμπορεῖ μονάχος του νὰ σταθῇ παρὰ θέλει μέρος ν' ἀκουμπήσῃ, καὶ σκατάνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ γένηται σώγαμπρος. Αὐτὸς θὰ εἰπῇ πὼς δὲν εἶν' ἄξιος ν' ἀνοίξῃ δικό του σπίτι.

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Βρανᾶς ἠσθάνετο κεντριζομένην ὄλην του τὴν φιλοτιμίαν. Τί; μήπως τάχα θέλουν νὰ εἰποῦν οἱ φίλοι του, οἱ συγγενεῖς του, ὁ κόσμος ἔξω, μήπως θέλουν νὰ εἰποῦν ὅτι ὁ ἔρωσ του ἦτο δόλιος· ὅτι δὲν ἠγάπα τὴν κόρην τοῦ Στριμμένου, ἀλλὰ τὰ πλούτη της! Ἐ τότε καλύτερα ποὺ δὲν ἔγινεν ὁ γάμος αὐτός. Καὶ γρήγορα θ' ἀποδείξῃ εἰς ὅλους ὁ Βρανᾶς, ὅτι οἱ καρρολόγοι δὲν ὑπανδρεύονται γιὰ παράδες. Θὰ ζητήσῃ τῶρ' ἀμέσως νὰ εὔρη μίαν καλὴν κόρην καὶ θὰ τὴν πάρῃ ἔτσι, μὲ τὸ πουκάμισο!

Ἐκεῖνος τότε ἐνθουσιάζετο διὰ τοῦ νέου τὸ φιλότιμον κ' ἐζήτει διὰ πατρικῶν συμβουλῶν νὰ καταπαύσῃ τὴν ἐξαψίν του:

— Ὅχι δά, ἔλεγε· δὲ λέω πὼς πρέπει νὰ παντρεύεται κανεὶς δίχως τίποτα. Μὰ ὄχι πάλι νὰ γυρεύῃ ἀπὸ τὴ γυναῖκα νὰ πλουτίσῃ!...

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθεν ὁ Αὐγουστος. Ὁ μὴν οὗτος θεωρεῖται ὁ καθ' αὐτὸ μὴν τῆς ἐργασίας, ὁ τροφοδοτῶν τοὺς ἄλλους ἕνδεκα μῆνας τοῦ ἔτους. Ἄλλος ἐδῶ θημωνιάζει τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν του· ἄλλος ἐκεῖ συλλέγει τοὺς καρπούς τῶν δένδρων του· ἄλλος παρέκει ἀπλώνει τὴν σταφίδα του. Ὁ ἔμπορος δὲν κύπτει |¹²⁹ πλέον εἰς τὰ κατὰ στικὰ του οὔτε ὁ τοκιστὴς εἰς τὰς προσθαφαιρέσεις του. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, πάσης τάξεως καὶ παντὸς φύλου, σπεύδουν εἰς

ν και να πά-

ήμανεν ἡ ὥρα
 ἔν Αὐγουστον
 ς τὰ μυρμήγγ-
 τὰ ἄχρηστα,
 ογα, καὶ αὐτὰ
 να τὰς τελευ-
 ἴονται καὶ κι-
 γοι, καὶ αὐτοὶ
 ἐπανέρχονται
 τοῦ προχείρου
 ; ν' ἀναμετρή-
 ρίαν των...

ήματα ἔρχον-
 .. Ἄγοράσα-
 γέλωτα. Καὶ
 ὅπου τιμάς,
 ροῦν, ἐπιθεω-
 ου εἰς τὰ φύλ-
 οὶ καρρολόγοι
 ἄ των κ' ἐκ-
 ίας μέχρι τῶν
 διάστημα εἶνε
 τοι ἐλαΐαι τοῦ
 ἀνήσυχος, τὸν
 ν φέρεται διὰ

πετρῶν καὶ τριβόλων, καὶ μόνη των ἀπόλαυσις, ὅταν κόπτουν διὰ τοῦ μαχαιρίου γραμμὰς ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ μαστιγίου των.

Ὁ Βρανᾶς καὶ ὁ Δημήτρης συμμετέσχον τοῦ ἐργώδους ἐκείνου πυρετοῦ. Ἦνωμένοι μὲ πέντε ἄλλους συναδέλφους των εἰργάζοντο ἀκούραστοι ἡμέραν καὶ νύκτα, σπανίως ἐρχόμενοι εἰς τὴν κωμόπολιν. Ἡδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ἐκ τούτου, ὅτι μέσα εἰς τὴν ζάλην καὶ τὸν θόρυβον τῆς ἐργασίας ὁ Βρανᾶς ἐλησμονεῖ τὸ νέον του πάθος· ὅτι εἰς τὴν δίψαν τοῦ κέρδους ἀπεκοίμιζε τῆς καρδίας του τὰ αἰσθήματα, ὅπως ὁ Γαλαξειδιώτης ἐκεῖνος τοῦ ἀνεκδότου, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν εἶδησιν, ὅτι ὁ λησταντάρτης Παπα-Κώστας ἤρχετο νὰ πατήσῃ τὴν πόλιν, ἔφευγεν ἐν τρόμῳ φωνάζων πρὸς τὴν μνηστὴν του:

— Ἐχε ἴγεία, Χρυσουῖλα... δὲν εἶν' καιρὸς γι' ἀγάπες!...

Δὲν ἦτο ὅμως τοῦτο ἀληθές. Διὰ τὸν καρρολόγον παντοῦ καὶ πάντοτε ἦτο καιρὸς γι' ἀγάπες. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ φράξῃ τρυπάντινα τοῦ σακκίου ἢ τυχὸν κατὰ τὴν φόρτωσιν ἐσχίζετό που τὸ φόρεμά του, ἐνθου- |³¹ μεῖτο εὐθὺς τὴν πρόθυμον ἐργατικότητα τῆς Βασιλικῆς. Ἐ, πῶς θὰ τὸ ἔρραφτε χαρούμενη μὲ τὰ μασουρωτὰ δάκτυλά της ἢ παρθένος!... Συνέκρινε πολλάκις εἰς τοὺς δρόμους τὰς ἀπαντωμένας νεάνιδας πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν εὔρισκε πάντοτε ὑπερέχουσαν. Κ' ἐνίστε διὰ μέσου τοῦ σωροῦ τῶν σακκίων καὶ τοῦ πυκνοῦ συμπλέγματος τῶν ἀκτίνων τῶν τροχῶν ἐνόμιζεν ὅτι διέκρινε μίαν γελαστὴν ξανθόμαλλον μορφήν, ἢ ὁποία τὸν ἐβλεπε πονηρά, ὡς νὰ τοῦ ἔλεγεν: «Ἀγάπα με!.. ἀγάπα με!». Καὶ δὲν ἐθύμωνε διὰ τοῦτο καθόλου τώρα ὁ καρρολόγος!

Εἶνε ἀληθές ὅτι πολλάκις ἐν τῇ ἐξελίξει αὐτῇ τῶν νέων του σκέψεων ἐπρόβαλεν αἴφνης ἄλλη σκέψις, ἢ τοῦ παλαιοῦ ἔρωτός του, ἄλλη μορφή, ἢ μορφή τῆς Ἀνθῆς, κ' ἐβάρυνε τὴν καρδίαν του, ὅπως ἢ σικιὰ δράκου σκοτίζει αἴφνης τὴν ὕψιν λίμνης, ὅπου ἔπαιζε πρὶν χρυσὸς ἥλιος. Ἄλλ' ὁ νέος ἤθελε νὰ λησμονήσῃ πλέον. Μετὰ ἓνα βαθὺν στεναγμὸν ἔλεγεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἀμερίμνωσ δῆθεν:

— Μπά, κουταμάρες!...

Καὶ ὁσάκις οἱ καρρολόγοι ἤρχοντο εἰς τὴν κωμόπολιν εἶτε διὰ

Ἄλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἀνυπομόνουν μόνον οἱ γείτονες. ¹³³ Ἀνυπομόνει καὶ ὁ Παντελῆς καὶ ἡ ἀγαθὴ σύζυγός του. Ἔως πότε πλέον αὐτὴ ἡ κατάστασις! Τὸ ἀνδρόγυνον ἐσκέπτετο πὼς εἶχε καὶ ἄλλας θυγατέρας ἐκτὸς τῆς Βασιλικῆς καὶ δὲν εὔρισκε καθόλου ἀβλαβές αὐτὸ τὸ ἔμπαίνω-βγαίνω τοῦ νέου εἰς τὸ σπίτι του. Ὅχι πὼς ὁ νέος ἦτο κακὸς καὶ ἡδύνατο νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν φιλίαν. Ἄ μπά· Θεὸς φυλάξει!... Ὁ Παντελῆς εἶχε τόσην ἐμπιστοσύνην, ὥστε ἡδύνατο ἀφόβως νὰ τὸν κλείσῃ ἐπὶ ἡμέραν ὅλην εἰς ἓν δωμάτιον μόνον μὲ τὰς θυγατέρας του. Ἄλλὰ ὁ κόσμος εἶνε πονηρὸς καὶ πρόθυμος εἰς τὴν κακολογίαν... Τὸ ἀνδρόγυνον ἐσκέπτετο ὅτι ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἓνα τέλος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν· ὅτι ὁ Βρανᾶς ἔπρεπε νὰ δηλώσῃ ἐπὶ τέλους, ἂν ἔμπαινε εἰς τὸ σπίτι των ἀπλῶς καὶ μόνον ὡς φίλος ἢ καὶ ὡς μέλλον γαμβρός. Ὁ Παντελῆς ἀπετάθη διὰ τοῦτο εἰς τὸν Δημήτηρην.

— Γιὰ ρώτα τον τί σκοπὸ ἔχει, εἶπεν.

Ἄλλ' ὁ νέος ἀπέκρουσεν ἐντόνως τὴν πατρικὴν ἐντολήν. Ναι μὲν εὔρισκεν ὀρθὸν τοῦτο καὶ ἠύχετο τὴν ἔνωσιν τοῦ Γεωργίου μετὰ τῆς ἀδελφῆς του· ἀλλὰ δὲν ἤθελε ν' ἀναμιχθῇ καθόλου αὐτός. Καὶ τοῦτο, ὅχι διότι δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὸ μέλλον τῆς Βασιλικῆς. Τοῦναντίον πολὺ ἐφρόντιζεν. Ἦτο μετὰ τὸν πατέρα ὁ πρῶτος εἰς τὴν οἰκογένειαν κ' ἐγνώριζε τὰς βαρείας εὐθύνας, τὰς ὁποίας ἔφερεν ἐπάνω του. Ἄλλὰ δὲν ἤθελεν οὔτε εἰς τὸν κόσμον οὔτε εἰς τὸν Γεωργίον οὔτε εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον νὰ δειχθῇ ὅτι διεπραγματεύετο τὴν φιλίαν· ὅτι ἔφερε τὸν Βρανᾶν εἰς τὸ σπίτι του διὰ νὰ τοῦ φορτώσῃ μὲ τὸν τρόπον τὴν ἀδελφὴν του.

— Κάμετε ὅ,τι θέλετε, δὲν ἀνακατόνομαι· εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του.

¹³⁴ Τότε ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν ἐπισημῶς τὴν πρότασιν των εἰς τὴν μητέρα τοῦ Βρανᾶ. Ἡ γιὰ Ἀγαθὴ—ὄνομα καὶ πρᾶγμα ἀγαθὴ γυνὴ—ἐχάρη ἀκούσασα τὴν πρότασιν, ὡς νὰ ἐπρόσφεραν ὀλόκληρον βασίλειον εἰς τὸν υἱὸν της. Ναι, δέχεται καὶ παραδέχεται νὰ κάμῃ νύμφην τὴν Βασιλικὴν. Ὅχι τῆς ἔλεγον δι' ἐκείνην τὴν ὑ-

διάρικα μάτια τῆς Βασιλικῆς, ἐμεσίτευσεν ἀρκούντως ἐπὶ τῆς καρδιάς τοῦ καρρολόγου. "Α! τί ἀξίζουν αὐτὰ τὰ μάτια, ὅταν εἶνε εὐμορφα, ὅταν ἔχουν μακρὰς βλεφαρίδας, πιπτούσας ἐν ἀπολαυστικῇ ἐκλύσει ὡς διὰ τὸ ὄνειροπολήσουν παραδεισίους σκηνάς· ὅταν περιβάλλωνται ὑπὸ λεπτοῦ, μόλις διαφαινομένου, λευκομαύρου κύκλου, ἔτσι δῆθεν ἀφελῶς ριφθέντος ἐκεῖ ὑπὸ τῆς φύσεως, σὰν πινελιὰ ἀπαρατήρητος τοῦ ζωγράφου, ἡ ὁποία μόνη συμπληρώνει τὴν ἐντέλειαν τῆς εἰκόνας· καὶ ὅταν ἔχουν τὸ μαῦρον, κατάμαυρον χρῶμα, τὸ μυστηριῶδες καὶ βαθύ ἢ τὸ καστανὸν ἐκεῖνο, τὸ παιγνιῶδες κ' εὐθυμον μὲ τὸ μακαρίως ἐλκυστικὸν σπιθοβόλημα!.. Δὲν θέλεις νὰ ἴδῃς τίποτε ἄλλο, δὲν παρατηρεῖς ἐλλείψεις πλέον καί, ἂν τὰς παρατηρῆς, δὲν θέλεις νὰ τὰς ἀναγνωρίσῃς. Μόνον εἰς ἐκεῖνα προσέχεις τὰ μάτια, τὰ ὁποῖα βρίσκονται ἐνώπιόν σου ὡς προστάται θεοὶ τοῦ ¹³⁶λοιποῦ σώματος καὶ σὲ βλέπουν προκλητικὰ, ὡς νὰ σοῦ λέγουν: — Τί κοιτάζεις ἐκεῖ; Ἐμένα ἰδές!..

Τοῦτο ἐφώναζον ἀπὸ τοσοῦτου καιροῦ τὰ καστανὰ μάτια τῆς Βασιλικῆς εἰς τὸν Γιώργη Βρανᾶν. Καὶ παρέσυρον αὐτὸν μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς λήθην τοῦ πρώτου του ἔρωτος· εἰς λήθην τῆς λυγερῆς καὶ τῆς καλλονῆς τῆς. Καὶ μετ' ὀλίγον ἀκόμη τὸν ἔπειθον ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ἐρασμιώτερα ἐκείνης καὶ ὅτι ὅλα τὰ εἶχεν εἰς τὴν ἐντέλειαν. Ἡ Ἄφροδίτη ἔρριψε τὸν κεστόν τῆς ἐπὶ τῆς παρθένου καὶ ἡ πρὶν ἀξιοκατηγόρητος ἔγινεν ἡ ἐπιθυμητὴ σύζυγος τοῦ Διός! Καὶ ὅταν ἡ Ἄγαθὴ εὔρεν εὐκαιρίαν ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὸν υἱὸν τῆς τὴν πρότασιν τοῦ συνοικεσίου, μετ' ἐξἄλλου χαρᾶς ἤκουσε παρ' αὐτοῦ:

— Τώρα!... τελειωμένα πράγματα μολογᾶς!

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ πυρετὸς τῆς ἐργασίας μεγάλως ἠλαττώθη. Τὰ γεννήματα ἀποθηκεύθησαν καταλλήλως· ἡ σταφίς ἐπωλήθη εἰς καλὰς τιμὰς καὶ παρεδόθη ὅλη εἰς τοὺς ἀγοραστάς. Τὰ πρῶτα ψύχη τοῦ χειμῶνος ἠνάγκασαν καὶ τὰς τελευταίας οἰκογενεῖας τῶν ἐξωμάχων ν' ἀφήσουν τὰς καλαμοπλέκτους καλύβας των καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν κωμόπολιν. Οἱ ἔμποροι καὶ τοκισταὶ ἀνέλαβον τὰ κατὰστικὰ των ἐξοφλοῦντες τὰς παλαιὰς καὶ ἀνοίγοντες νέας περιόδους πιστώ-

ὶ σύζυγον τοῦ
κομμένη κόρη.
λὴν νοικοκυρά·
: τὸ ἰδικόν τῆς
ἠκολούθει τὰς
ο πολὺ πτωχῆ
νου καὶ ὅτι ἡ
συζυγικοῦ ἀπὸ
ον πρὸς δυστυ-
ωνη. Ἦτο τό-
ϊαν. "Ἄμα τὴν
ση τὴν στάμνα
ρος καὶ χόπι!..
λει κ' ἐγέμιζε
ιον τοῦτο, ἀλλὰ
κρι τοῦ σπιτιοῦ
ὰς δὲν ἔπλυνεν
ἐπιτηδείως τὰ
ά του ζητοῦσα
ίταν ἔχῃ ἐργα-
ώρα εἰς τὰ γη-

ζήσης νὰ βρῆς
τοῦτο, ὥστε ἡ
υτὴν ὅτι καλλι-
ιὰ τὸν υἱὸν τῆς.
ἔταξεν εἰς τὴν
ισιν εἰς τὸν υἱὸν

τῆς Παναγίας.
ἶνα, τὰ παιχγι-

ρικόν ράσον και με την άργυρᾶν φωνήν του να ψάλλη αίνους εις ἄσαρκον παρθένον; Προτιμοῦν καλύτερα μικροὶ-μικροὶ να συνδεθοῦν με τὸ συμπλήρωμά των· να ριφθοῦν ἀμέριμοι εις τὸ παρὸν ἀφίνοντες εις τοὺς γέροντας τὴν ἔρευναν τῆς αὔριον. Καὶ ἡ κωμόπολις ἔτσι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ Μαΐου δέχεται μετὰ διαχυτικῆς εὐθυμίας τὰ νέα ζεύγη, τὰ ὁποῖα κτίζουν εις τοὺς κόλπους τῆς τὴν φωλεᾶν των.

Κ' ἐφέτος πολλοὶ γάμοι ἔγιναν εις τὴν κωμόπολιν. Ἄλλ' ὁ λαμπρότερος ἔμελλε να γίνῃ τὴν ἐρχομένην Κυριακῆν. Τὸ συνοικέσιον τοῦ Βρανᾶ και τῆς Βασιλικῆς ἐκηρύχθη πρὸ πολλοῦ. Τὸν Ὀκτώβριον ἐτελέσθησαν ἐπισήμως οἱ ἀρραβῶνες και τώρα ὁ γάμος θὰ συνέδεε τὸ ταιριασμένον ἀνδρόγυνον.

Ναί, ἦτο καθόλου ταιριασμένον τὸ ἀνδρόγυνον αὐτό. Οἱ χωρικοὶ τὸ ἐπεκρότησαν· φίλοι κ' ἐχθροὶ συνεφώνουν ὅτι ὁ Βρανᾶς ἦτο ἄξιος σύζυγος τῆς Βασιλικῆς και ἡ Βασιλικὴ ἄξια και ἀμεμπτος γυνὴ τοῦ Βρανᾶ. Κανεὶς δὲν εἶχεν ἀντίρρησην· ὅλοι ἦσαν σύμφωνοι και πρόθυμοι να συνεορτάσουν μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ νεανίου και τῆς ἀγαθῆς παρθένου. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος τὰ τύμπανα ἔπαιζον ἀδιακόπως εις τὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ, τὸ δὲ σιτάρι τὸ προωρισμένον διὰ τὸ κεσκέκι — τὸ γλύκισμα τὸ παρατιθέμενον εις τὰς τραπέζας τῶν γάμων — μετεφέρθη διὰ ν' ἄλεσθῇ εις τὸν χειρόμυλον μετὰ μεγαλοπρεποῦς συνοδείας. Καὶ τὸ Σάββατον, ὅταν ἔγινε τὸ ἐπίσημον ζύρισμα εις τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῶ ὁ γαμβρὸς ἐκάθητο ἐπὶ νεροβαρέλας κ' ἐτραγουδοῦσαν κύκλῳ οἱ λυγερὲς και τὰ τύμπανα ἐκτυποῦσαν χαρμωδῶς, ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ¹³⁹ ριφθέντων εις τὸ λεγένι νομισμάτων ἐφάνη ἡ μεγάλη ἀγάπη, ποῦ ἀπῆλαυεν εις τὴν κωμόπολιν ὁ Βρανᾶς.

— Ρίχνετε... ρίχνετε... να ζήση να σᾶς τὸ πληρώση ὁ Γιωργάκης μου!... ἔλεγεν ἡ Ἀγαθὴ, ἔξαλλος ἐκ τῆς χαρᾶς.

*Ἄργυρὸ ξουράφι και μαλαματένιο,
Τράβα γάλι-γάλι σὲ γαμπροῦ κεφάλι,*

στολίζοντες τὰ κέρατά των με κοκκίνας κορδέλλας και ἀργυρᾶ νομίσματα· συνεζήτουν περὶ τοῦ καταλλήλου κρασίου· ἐφρόντιζον διὰ τὸ καλὸν ψήσιμον τῶν ἄρτων τοῦ γάμου, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κεσκεκίου και παρεκίνουν τὰς γυναῖκας των νὰ βάλουν ὅλα των τὰ στολίδια διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς πομπῆς.

Τέλος ἦλθεν ἡ Κυριακή. Ἀπὸ τὴν αὐγὴν ὁ Βρανᾶς, παρακινούμενος ἀπὸ φίλους και συγγενεῖς, ἐπῆγε νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι και νὰ πάρῃ τὴν εὐχὴν τῆς Κυρᾶ-Παγώνας και νὰ τὴν προσκαλέσῃ εἰς τὸν γάμον. Τοῦτο δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν τυχούσαν κακοβουλίαν τῆς οἰκογενείας Στριμμένου. Διότι ἡ γόησσα, ὅπως τόσα και τόσα, κατεῖχε και τὴν δύναμιν τοῦ ἀμποδέματος. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο γνωστὸν τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον ἔλαβε διὰ τὸ συνοικέσιον τῆς Ἀνθῆς και τοῦ Νικολοῦ, και συνεπῶς ἐθεωρεῖτο σχεδὸν ὡς μέλος τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου, τί θὰ ἔχανε τάχα ἡ Ἀνθὴ ἀπὸ φθόνον νὰ ὠθήσῃ τῆς μαγίσσης τὴν χεῖρα |¹⁴¹ εἰς τὸ ἀμπόδεμα τῶν δύο νυμφίων. Ἦθελαν λοιπὸν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου νὰ κολακεύσουν τῆς γραίας τὸ φιλότιμον κ' ἐν ταύτῳ νὰ τῆς ἐμποδίσουν τὴν ἐνέργειαν, ἂν εἶχε τοιοῦτόν τι εἰς τὸν νοῦν τῆς, κρατοῦντες αὐτὴν εἰς τὸ σπίτι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ στεφανώματος και ἐπιβλέποντές τὴν ἔπειτα ἀγρύπνως, ὅταν θὰ τοὺς πλησιάσῃ. Ἐκείνη ὅμως ἔδειξε μεγάλην προθυμίαν εἰς τὴν πρόσκλησιν κ' ἔδωκε μὲ ὄλην τὴν καρδιάν τὴν εὐχὴν τῆς. Καὶ μάλιστα, ὅταν ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι, μόνη τῆς ἐσυμβούλευσε τὴν Ἀγαθὴν, νὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν τῆς νὰ κρατῇ ἐπάνω του τὸ Τετραβάγγελον, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν κακοβουλίαν ἄλλης καμμιᾶς ἀμποδέστρας, και μόνη τῆς παρήγγειλεν εἰς τὴν Καινούριου νὰ ζώσῃ μὲ τὴν ζώνην κανενὸς παπᾶ τὴν θυγατέρα τῆς, πρὶν τὴν βγάλλῃ ἀπὸ τὸ σπίτι. Βρίσκονται δὰ τόσοι και τόσοι εἰς τὸν κόσμον, ποὺ ἔχουν χαρὰ τους νὰ κάνουν τὸ κακό!...

Τέλος κατὰ τὸ ἀπομεσήμερον τὸ συμπεθεριὸ ἐκίνησεν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ μὲ τὴν μίαν ζυγιά τῶν τυμπάνων κ' ἐπῆγε και παρέλαβε τὸν κουμπάρον ἀπὸ τὸ σπίτι του και μαζί ὅλοι μετέβησαν ἔπειτα εἰς τὸ σπίτι τῆς νύμφης. Ἡ Βασιλικὴ ἦτο στολισμένη μὲ

τὰ χαρίσματα
κνεύετο διὰ τὸν

τὸν τάφο σου,
επιφρόνησες!...
κος ἡ προσβλη-
υπρεπέστερα νὰ
), διὰ νὰ κεντή-
ας Στριμμένου.
ἦν σάξιν, ἀλλ'
τῶν καρρολό-
γελίας πρὸς τὴν
σάν τὸ φίδι τὰ
περὶ πλουσίας
ἔφει ὁ Γιώργης
θαρρεῖς και τοῦ
μαστικᾶ ἐπιφω-
εν ἡ |¹⁴⁰ οἰκογέ-
ου: — «Τὰ ἔφε-
μρέκακος διάθε-
ε διὰ τὴν λύπην
ἵπαιρνεν ἐκ τού-

οντο ὅτι καταλ-
ταίρους, ἦτο νὰ
φυναδέλφου των.
ρὸς τὸν Βρανᾶν,
ἔστελλον ἐπιδει-
χουτάτους ἀμνούς

οστόλων γυναι-
 ῖα εἶνε ἀξιοζή-
 ρυσότριχες, και
 ον και τὰ χρυσο-
 ρισσένιο κορμί.
 ν αὐλήν οἱ συμ-
 ἰένος ὁ κόσμος,
 τῆς νύμφης
 τείσουν τὸν Δη-
 ν ἀπὸ τὴν ἀγο-
 ἀνάγκη ἀπὸ τὰ
 ατεῖτο ὁ φθόνος
 θὰ τὴν ἐκέντα
 ψη τὴν εὐτυχίαν
 κ. Καὶ τρέμουσα
 ρίαν συνάντησιν.
 ὁ Σατανᾶ.
 ὁ ἔπρεπε νὰ πε-
 ἔς των αὐτοί· νὰ
 οἱ ἔμποροι τί θὰ
 εισμένα παράθυ-
 εἰς τὰς γυναῖκας
 ρα τῆς λυγερῆς.
 ὁ Δημήτρης ἐν

τέψεως. Οἱ χοροὶ
 ἄλογον τοῦ Χα-
 κεύσουν νύμφαι
 αλινωμένον ἔκο-

ί μου μάνα,

ἔχετε ῥγεία, ῥδερφάκια μου και σεῖς δικοί μου φίλοι.
 ῥΕγὼ πάω στὸ σπίτι μου και στὸ πεθερικό μου
 πάω νὰ μάθω γράμματα νὰ γράφω τὰ καλά μου.
 ῥΕχετε ῥγεία, γειτόνισσες και σεῖς γειτονοπούλες,
 κι ἐγὼ πηγαίνω σπίτι μου και στὸ πεθερικό μου.

Αἱ νεάνιδες ἐτραγούδησαν τὸ συγκινητικὸν τραγοῦδι τοῦ ἀπο-
 χαιρετισμοῦ τῆς νύμφης· δάκρυα πύρινα και λυγμοὶ ἀνεμίχθησαν
 εἰς τὸ θριαμβευτικὸν παίξιμο τῶν τυμπάνων και ἡ γαμήλιος πομπὴ
 ἐξεκίνησεν.